

Slovenski

PRIJATEL.

Štev. 10.

V Celovcu 15. oktobra 1870.

XIX. tečaj.

Pridiga v god vseh Svetnikov.

(Česa nas opominja današnji praznik? Gov. J. R.)

Vidil sem veliko trumo, ktere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov, in rodov in ljudstev in jezikov, stati pred sedežem in pred jagnjetom, oblečene v bele dolge oblačila in palmove veje v njih rokah. Skriv. Raz. 7, 9.

V v o d.

Ob jasnem večeru se narprej ena, potlej dve, potlej tri, potlej deset, dvajset zvezd na nebezu zasveti, in zadnjič je ves nebez z miglajočimi zvezdami obsijan. Tako se nam tudi bléda luna v začetku le nekoliko, le prvi krajic prikazuje, potlej še le priplava polna, vsa bliščeča iz-za gore nad nas. — Te natorske postave posnema tudi katoliška cerkev, naša sveta mati; vsak dan skoz leto nam svetnikov in svetnic, ali enega ali več vkup, pred oči postavlja, kateri se v nebesih veliko lepše, kakor zvezde na jasnem nebu blesketajo. Tako obhajamo nekteri dan god le enega aposteljna, postavim sv. Janeza ali Jerneja, nekteri dan dveh vkup sv. Petra in Pavla, Filipa in Jakopa, Simona in Juda. Tako praznujemo kak dan spomin le enega marternika, postavim sv. Štefana, ali le ene marternice, postavim sv. Marjete; kak dan več marternikov vskup, postavim sv. Vida in njegovih tovaršev, ali več marternic,

70
78
85

kakor sv. Uršule in njenih tovaršic . . . Danes pa potegne cerkev zagrinjalo spred nebes in nam naenkrat pokaže vso toliko trumo vseh svetnikov in svetnic, vseh krajev in časov, kateri stojé pred sedežem in Jagnjetom, — kateri so v bele oblačila oblečene v znamenje, da so ali svojo prvo nedolžnost ohranili ali se v solzah resnične pokore oprali, deržé palmove veje v svojih rokah v spomin, da so hudiča, svet in meso serčno premagali. Obstojmo tukaj in premislimo, kakošen praznik današnji dan obhajamo in česa nas današnji praznik opominja? — Jezus, gospod in kralj vseh svetnikov, daj tek, rast in žegen mojim besedam.

I. Del.

1. Danes obhajamo praznik vseh pravičnih očakov, ki so od začetka sveta do prihoda Kristusovega pobožno živeli. Praznik obhajamo danes naših prvih starišev, Adama in Eve, ki sta zavoljo greha nepokorščine skoraj devet sto let v ostri pokori živela in v božji prijaznosti umerla. Nedolžnega Abelna, kateri je Bogu dopadljiv dar opravljal in bil od svojega lastnega brata vbit. Pobožnega Enoha, katerega je Bog z dušo in telesom iz sveta vzel. — Pravičnega Noeta, kateri je v veri na božje razodenje barko delal in ž njo vsem svojim deželanom pokoro oznanoval. — Abrahama, ki je po božjem povelju šel iz hiše svojega očeta in svoje rodovine v neznano deželo, ki je bila njemu in njegovim mlajšim v last obljubljena. Izaka, ki se je voljno dal zvezati in na germado djati na altar, da bi bil po božjem povelju od svojega lastnega očeta zaklan Bogu v dar. — Jakopa, ki je videl v spanju lestvico ali lojtro stati na zemlji in z verhom segati do neba, — angele božje pa hoditi po nji gori in doli. Jožefa, Egiptovskega imenovanega, kateri je raji nedolžen v tamno ječo šel, kakor grešno veselje vživati hotel. — Mojzesa, vojvoda Izraelskega ljudstva, s katerim je Bog na gori Sinai, kakor prijatelj s svojim prijatom, govoril. — Velikega duhovna Samuela, s katerim je Bog velikokrat govoril in mu zapovedal Saula, in ko je tega zaverigel, Davida v Izraelskega kralja pomaziliti. Obeh Tobijev, očeta in sinu, ki sta po vseh božjih zapovedih živela; Joba, ki je vselej tudi v nar večih skušnjavah Bogu zvest ostal; pobožne Judite, po kateri je Bog Holofernu glavo odsekal in Izraelsko ljudstvo od nar hujega sovražnika rešil. — Praznik obhajamo vseh pravičnih in pobožnih obojega spola zmed dvanajstarih Izraelskih rodov, katerih je po Janezovem razodenju 144 tavežent bilo.

2. Danes je god vseh prerokov, kateri so obljubljenega odrešenika vedno pred očmi imeli in ga v tako živo popisovali, da ga je pri njegovem prihodu slehern lahko spoznal. Tak je bil David, psalmov pevec; goreči Elija, čudodelni Elizej, žalostni Jeremija, visoki Izaija, Ecekiel, Daniel, in uni mali preroki, kateri so ljudstvu voljo božjo, pa tudi šibe božje oznanovali in za to močno preganjani in nekteri umorjeni bili, sv. Janeza Kerstnika, sv. Jožefa. Vsi ti imenovani stari očaki, so šli z Jezusom veliko križevo v nebesa.

3. Praznik je danes vseh svetnikov nove zaveze. Praznik je Marije prečiste Device in božje matere, vseh angelov in svetnikov kraljice. Praznik je 12 aposteljnov in 72 Jezusovih učencev, ki so svojega mojstra serčno ljubili, njegov nauk po vsem takrat znanem svetu oznanovali, neizrečeno veliko Judov in nevernikov spreobrnili in poslednjič svojo kri in življenje za resnico Jezusove vere dali.

4. Praznik je vseh marternikov, ki so bili zavoljo Jezusa neusmiljeno morjeni. Čez tri sto let so bili kristjani preganjani in klani; kakor voda je tekla njih kri. Nekatere so po kolih obešali, nekatere prežagovali, nekatere kamnjevali, nekatere divjim zverinam za jed metali, nekatere na žerjavici pekli, nekatere v olju kuhali, nekatere s smolo in slamo ovijali in take prižigali, nekatere pa z mečem ob glavo devali. „Vsi ti so, kakor piše sv. Janez, svoje oblačila v kervi Jagnjeta oprali; zdaj pa stojé v belih oblačilih in s palmovimi vejami v rokah pred božjim sedežem“. Zdaj jih ne stiska nobena britkost več in ne peče nobena bolečina. Zdaj so jim zbrisane solzé iz oči, zdaj so sprane in zaceljene njih rane. Njih kratko terpljenje na zemlji jim je prineslo večno veličastvo v nebesih. O pač se jim prilega oddih in počitek po delu, — ohladilo in mir po takem terpljenji!

5. God je danes vseh nedolžnih otročičev, tistih, ktere je Herodež pomoril, kakor tistih, ki so po kerstu umerli. Angelom so zdaj enaki; — na Kristusovem naročji se zibljejo.

6. Danes je god vseh svetih spoznovavcev, kateri se Kristusa, kterega so v sercu nosili, niso sramovali z besedo in djanjem očitno spoznavljati. In ti so iz vseh stanov, iz gosposkega in kmetiškega, visocega in nizkega, bogatega in revnega stanu; zdaj so božja družina in prebivalci nebeški.

7. Praznik je vseh devic, ktere so si Kristusa za svojega edinega ženina zvolile, in le njemu, ne pa svetu dopasti želele,

ki so svoje telo in dušo neomadeževano ohranili. „Zdaj stojé v nebesih nar bližej Jagnjeta in ga spremljajo, kamur gre; pojó novo pesem, ktere nihče drugi peti ne more, in njih glas se razlega, kakor šum veliko vod, in kakor bobnenje velicih gromov“.

8. Praznik obhajamo vseh svetih zakonskih, ki so na svetu mirno in zderžljivo živeli in svoje otroke po keršansko redili. Smert jih je kratek čas ločila, zdaj pa so v nebesih v sveti ljubezni sklenjeni večno.

9. God je danes vseh vdov, ktere so vse svoje zaupanje le v Boga stavile in neprenehoma svoje molitve in zdihleje k njemu pošiljale. Večkrat so bile zatirane na svetu; zdaj pa so vekomej potolažene v nebesih.

10. Praznik obhajamo vseh spokornikov in spokornic, kateri so sicer v grehe zabredli, pa se resnično poboljšali in do smerti oestro pokoro delali in torej milost in odpuščenje dosegli. Njih spokorne solze so se v morje večnega veselja razlile.

Da z malim vse povzamem, danes praznujemo god vseh nebeških prebivalcev, vseh svetnikov in svetnic, ne samo tistih, katerih podobe cerkev na altar stavi, ali pratikarji malajo, temoč tudi tistih, kateri so v Jezusu Kristusu na skrivnem in tihem bogaboječe živeli; katerih imena so samemu Bogu znane in le v nebesih zapisane. Vsako leto se število svetnikov in svetnic narašča, daslih mi za-nje ne vemo; in na vsakem britofu veliko trupel svetnikov leži. — Kako vesela je ta resnica, ker je vsakemu, kdor le hoče, ker je tudi nam, naj smo stanu, kterega bodi, vendar z božjo pomočjo v nebesa priti, in število svetnikov namnožiti mogoče!

II. Del.

Današni praznik nas opominja:

1. Jezusa Kristusa, Gospoda in kralja vseh svetnikov. Jezus je študenec, svetniki so izhajniki tega studenca; Jezus je korenina in deblo, svetniki so veje, odrasliki tega debela; Jezus je vinska terta, svetniki so mladike; Jezus je glava, svetniki so udje. V veri na Boga in prihodnjega Odrešenika, kterega je Bog obljubil, so se posvetili očaki v stari zavezi: Adam, Noe, Abraham, Mojzes in drugi. V veri na Boga Očeta, in na Jezusa Kristusa, njegovega Sina, kterega nam je Bog Odrešenika in Zveličarja poslal, so se

posvetili Marija, nebeška kraljica, Peter, Pavel, Timotej in vsi drugi kristijani. Brez Jezusa ni ne svetosti, ne zveličanja. Le zavoljo Jezusovega zasluženja, zavoljo njegove kervi in smerti so se svetnikom nebesa odperle. Iz gole milosti so bili k pravi veri poklicani, iz golega usmiljenja v nebesa vzeti. Zavoljo Jezusa, svojega ljubega Sina, jim je Bog stanovitnost dodelil, in zavoljo Jezusa je njih poterpežljivost kronal. Za to tudi svetniki svoje nebeške časti ne pripisujejo svojim dobrim delom, ampak Jezusu, delivcu vsega dobrega; „pred Bogom, kakor sv. Janez piše, pokladajo svoje krone na tla, in pred Jagnjetom padajo na svoj obraz in ga trepetaje molijo“.

2. Današni praznik nas uči, da je tudi nam mogoče se posvetiti. Svetniki so bili na zemlji ravno tako slabe in perhljive stvari, kakor smo mi; iz kervi in mesa in ravno takim skušnjavam podverženi so bili, kakor mi; tudi oni so čutili postavo v svojih udih, ki je božji postavi nasproti, kakor jo mi čutimo. Je bilo svetnikom mogoče zmagati, zakaj bi nam ne bilo?

3. Spomin vseh svetnikov, ki ga danes obhajamo, nas uči, da moramo tudi mi sveto živeti. „Brez svetosti nihče Boga gledal ne bo. Nič z grehom omadeževanega ne pojde v nebeško kraljestvo“. Nebesa le nedolžnim ali resnično spokornim dušam odperte stojé. Ako si tedaj pot nedolžnosti zgrešil, nastopi ojstro pot pokore, da prideš v sveti raj, v družbo zvoljenih božjih.

4. Današni praznik nas opominja pripomočkov, s katerimi so se svetniki posvetili in s katerimi se tudi mi posvetiti zamoremo; namreč božje besede, svetih zakramentov in božje gnađe.

Božja beseda, ki vam jo v pridigah in keršanskih nankih oznanujemo, je močen pripomoček k pobožnem življenju; je luč, ki zapodi tamo nevednosti; je ogenj, ki požge še tako globoko vkoreninjene hude navade; je seme, ki v dobri zemlji stoteri sad obrodi. Sv. Krizostom pravi: „Božja beseda stori iz volkov ovce, iz tigrov krotke ljudi, iz nečistih čiste, iz krivičnih pravične“. „Božja beseda, govori sv. Tomaž, sega še do dna serea in obuja v grešniku grevengo, in vžge v pravičnem še obilniše želje po keršanski popolnamosti“. Poslušajte tedaj radi božjo besedo, jemljite si jo k sercu, in tudi v vas bo obrodila lep sad brumnosti in večnega zveličanja.

Velik pripomoček k zveličanju so sveti zakramenti, zlasti sv. pokora in presv. rešnje Telo. Zakrament sv. pokore tirja od nas, da svojo vest skerbno sprašamo; da ostudnost in nesrečo svojih grehov spoznamo in se jih iz ljubezni do Boga kesamo; da terdno

sklenemo, greha in grešnih priložnost varovati se in storjeno krivo po svoji moči popraviti; da se svojih grehov ponižno in odkrito spovemo in svete nauke svojega spovednika vslušamo; in se naloženi pokori voljno podveržemo. — Sveto rešnje Telo pa je hrana naših duš, ktera jih krepeča za večno življenje. — Prejemajte tedaj zakrament sv. pokore in sv. rešnjega Telesa večkrat v letu in vselej vredno pripravljeni. Jezus pravi: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jes ga bom obudil poslednji dan“.

Tudi gnada božja je potreben pripomoček k zveličanji. Jezus pravi: „Brez mene, brez moje gnade, ne morete nič dobrega storiti“. In sv. Pavel: „Vse zamorem v tistem, kteri me podpira“. Gnada božja nam kaže, kako gerd da je greh, in kako ljubeznjiva da je pobožnost, in nam pomaga greha se varovati in pobožno živeti. Gnada božja priganja grešnika, iz širokega pota greha se prestopiti na vozko cesto svetosti, hudim navadam slovo dati in poboljšanja ne odlašati. — Božjih gnad pa več prejme, kteri bolj za-nje prosi. Oh! molite tedaj pogostoma in serčno in božje gnade dobro obračajte!

5. Današnji god nas opominja, velicega plačila, ki nas čaka, če sveto živimo. „Nobeno oko ni videlo i. t. d. Jes menim, da vse terpljenje tega sveta ne more biti primerjeno k časti i. t. d.“.

6. Nas opominja zaveze, po kteri smo s svetniki v nebesih sklenjeni. Svetniki, sami srečni in svoje sreče gotovi, tudi nas srečne želé. Mi smo še popotniki in nismo na svojem pravem domu. Nismo še priplezali na sveto goro nebeškega Sijona, temoč se še potikamo po dolinah solz. Nismo se še vstavili na tihem brodu večnega veselja, temoč se še vozimo po razpenjenem morju, in smo od valov hudih nagnjenj semtertje gonjeni. Nismo še zmagali, temoč se še vojsknjemo s svojimi dušnimi sovražniki. Nismo še prejeli denarja večnega življenja, temoč se moramo še za-nj potiti v Gospodovem nogradu do večera. Še ne gledamo Boga od obličja v obličje, temoč le od deleč v zerkalu, — v megli. Nismo dosegli krone, segamo le po nji.

S k l e p.

Torej Te pohlevno prosimo, naš Zveličar in posvečevavec Jezus Kristus, da, kader nas iz telesne ječe rešiš, nas vzameš v prostost

božjih otrok, v zbor in družbo svojih zvoljenih svetnikov. Daj nam vbogim biti v duhu in krotkim iz serca, da posedemo nebeško kraljestvo. Daj nam obžalovati naše grehe z grenkimi solzami, da bomo potolaženi. Obudi v nas lakoto in žejo po pravičnosti, da bomo nasiteni. Vcepi v nas ljubezen in milost do vbozih, da milost dosežemo. Daj nam čisto serce, da bomo Boga gledali. Daj nam mirnim biti, da bomo tvoji otroci. Daj nam v terpljenji potrpeljivosti, da bo naše plačilo obilno v nebesih!

Vsi svetniki in svetnice božje, sklenite svoje prošnje z našimi prošnjami, saj ste naši poveljani bratje in naše sestre, da po vaših zgledih bogaboječe živimo in po dokončanem teku svojega življenja pridemo v vašo presrečno družbo, v kateri bomo z edinim glasom Boga hvalili, častili in molili — vekomej! Amen.

Pridiga za vernih duš dan.

(Verne duše v vicah so revni božji prijatli, in naši hvaležni prijatli; gov. L. K.)

„Usmilite se me, usmilite se me, vsaj vi, prijatli moji!“ Job. 19, 21.“

V v o d.

Danes obhajamo dan spomina vseh vernih mertvih. Že davno so se verne duše v vicah veselile tega dneva. Veselile so se ga, ker na današnji dan gotovo vsak kristijan, kateri le še količkaj kersanskega duha ima, usmiljenje ima z vernimi dušami v vicah, in jim na pomoč hiti z molitvami, z daritevjo sv. maše in drugimi dobrimi deli. Danes hiti sin na grob svojega očeta, hči na grob svoje matere, prijatelj na grob svojega prijatla, hité starši na grob

svojih rano umerlih otrok, zakonski ljudje na gomilo svojih rajnih družtev in družic, in med tem, ko jim se solze vtrinjaajo doli na zemljo, serce jim kviško puhti tje gori v nebesa v goreči molitvi za svoje rajne ljube, ter zdihujejo z cerkvijo rekoč: „Bog jim daj večni mir in pokoj, večna luč naj jim sveti, naj v miru počivajo!“ In ravno zato je vernim dušam v vicah današnji dan zares oveseljivni dan; je dan, po katerem so že davno hrepenele, ter nam klicale iz svojega terpljenja rekoč: „Usmilite se nas, usmilite se nas, vsaj vi, prijatli naši!“ — Mi pa, ali bi zamogli pač tako terdi biti, da bi se jih ne usmilili, in jih rešili iz terpljenja, ali pa jim vsaj polajšali njih terpljenje? Bog nas obvaruj, da bi bili tako neusmiljeni! Velikoveč jim hitimo na pomoč, in jim naredimo veselje; zakaj

I. verne duše v vicah so revni, vbogi prijatli božji; so namreč prijatli božji, pa si vendar sami pomagati ne morejo, in so naše pomoči zares potrebni in tudi vredni;

II. so pa tudi naši zares hvaležni prijatli, ki ne pozabijo svojih dobrotnikov, ampak jim dobrote povračujejo z dobrotami. — Vem, da se vam smilijo duše v vicah; toraj ni treba, da bi vas spodbadal, da dobro poslušate. O Jezus, daj svoj blagoslov!

I. del.

I. Verne duše v vicah so zares vboge duše, vbogi prijatli božji.

Kader sv. cerkveni očetje govoré od terpljenja vernih dnš v vicah, pravijo, da pozemljisko terpljenje v primeri s terplenjem v vicah je komaj senca, je kot hladivna rosa, kot namalan ogenj. Oh, kako veliko si mora biti tedaj terpljenje v vicah! —

Na dalje pravijo sv. cerkveni učeniki: „O preganjanju sv. cerkve Jezusove so perve kristjane bičali, do kervavega raztepavali, jih vse razmesarjali, grozovito neusmiljeno ž njimi ravnali. Toda kaj je vse to proti tistemu terpljenju, kterega morajo duše v vicah terpeti!“ Tako govoré očaki sv. cerkve, učeniki keršanstva, možje polni sv. Duha. Nezmerno veliko mora tedaj biti terpljenje vernih duš v vicah!

Ljubi kristjani! mi smo se danes zbrali na tem sv. kraju, da bi

terpljenje vernih duš v vicah premišljevali, in se s tim premišljevanjem mečili, naj jim naglo na pomoč prihitimo v njih terpljenju. Stopimo tedaj doli v kraj njih terpljenja, preglejmo kaj terpe, in na zadnje vprašanje zastavimo sami sebi, ali se nam bo greh, in če bi bil tudi le majhen greh, še zdel le kaka mala, nepomenljiva reč?

1. Verne duše v vicah so sicer izvoljene, vendar pa še ne popolnoma očiščene božje stvari; ravno zato pa tudi niso za zmerom ločene od Boga, kakor zaverženci; ampak jim je dano upanje, da bodo Boga gledale ali poprej ali pozneje; in po vsi pravici smejo reči s pravičnim Jobom: „Vem, da moj Odrašenik živi, in da ga bom videl s svojimi očmi, ravno takega, kakoršen je; to upanje mi je položeno v moje naročje“. Toda ker nič nečistega v nebesa ne more, one pa še kak madež imajo nad seboj, morajo v tej ječi zdihovati, dokler se popolnoma ne očistijo kakor v ognju zlato, in dokler do zadnjega vinarja ne poplačajo svojega dolga.

a) Toda oh koliko muko (bolečino) jim to prizadeva, da so ločene od Boga, kateri je neskončna sladkost in dobrota! Vedno mislijo na Boga, vedno si k njemu želé, vedno po njem hrepené; toda zastonj so vse njih želje, zastonj je vse njih hrepenenje! Iz plamena se kviško dvigajo, toda božja vsegamogočna moč jih nazaj verže v plamen; iz terpljenja silijo, pa božja pravična roka jih spet nazaj potisne v terpljenje! Bolj ko ptica v kletki zaperta zdihujejo duše v vicah po svobodi, po svobodi božjih otrok; toda zastonj zdihujejo, zastonj koperné po tej svobodi! „Kdo mi bo dal perutnice“, vprašujejo z Davidovo besedo, „golobje perutnice, da poletim in počivam v naročji svojega Boga? O Bog! kdaj bo vendar skončano terpljenje naše v tej ječi? Kdaj bo konec naše nesreče? Gorje, gorje nam! zakaj bivanje v tem plamenu se nam je zdaljšalo! Kakor potnik na tujem po očetovi hiši, kakor žejen jelen po merzli vodi hrepení, hrepení tudi naša duša po tebi, o Bog! po tebi, živem studencu zveličanja! in kdaj, kdaj vendar bomo že smeli priti pred tvoje obličje, oh veliki, ljubeznivi, neskončno dobrotljivi Bog! Oh, golobje in gerlica na zemlji imajo svoje gnezda, v katerih zamorejo stanovati in počivati, mi pa, tvoji izvoljeni otroci, nimamo kraja, na katerem bi zamogli v miru počivati, v veselju stanovati. Tukaj le sedimo pri potokih nesrečnega Babilona, tukaj jokamo, žalujemo, kader si spominjamo na tebe, presrečni Sion, veseli Jeruzalem, ljubljena domovina naših očetov, blago prebivališče izvoljenih!“

O ljubi Bog! komu bi se pač milo ne storilo pri sercu pri tolikem žalovanju! In glejte, vboge verne duše v vicah so, ki zdihujejo in žalujejo tako milo; in mi bi jim ne hiteli na pomoč!

„O vi vsi“, tako nam pravijo, „ki greste tu memo, memo naše ognjene ječe; postojte, in pogledjte, ali je bolečina, kakoršna je naša bolečina! in se nas za božjo voljo usmilite, ter nam na pomoč prihitite, vi naši bratje v Kristusu, vi naši prijatli!“

b) Kar pa terpljenje duš v vicah še težavniši in hujši nareja, je to le: Pogledjte! jetnik si kazen odsluži, grešnik, in naj bi si bil tudi naj večji grešnik na zemlji, zamore vendar le s svojim, če tudi le majhnim terpljenjem, veliko zadolženja pri Bogu plačati, in si izbrisati veliko kazni. Kaj pa vboge duše v vicah? Ali si zamorejo morda tudi one s svojim terpljenjem, poterpljenjem in pokorjenjem v vicah nabirati pred Bogom kako zasluženje? Nikakor ne; zakaj angelj v skrivnem razodenji govori, da v večnosti nič več časa ni. Kjer pa časa ni, tam tudi ni zasluženja, in clo z naj ojstrejšim pokorjenjem ni nobenega zasluženja; in toraj vernim dušam nič drugega ne ostaja, kakor terpeti in terpeti, dokler ni plačan ves dolg do zadnjega beliča. Po tem takem so verne duše v vicah scer prijatli božji, toda zares revni, zares vbogi prijatli božji! — Zares se spolnuje nad njimi, kar je svoje dni v duhu videl prerok Jeremija. „Kaj vidiš, moj Jeremija!“ je vprašal Bog tega preroka. „Vidim goreči plavž!“ Jeremija odgovori. „Prav si videl, Jeremija! In kaj pa zdaj vidiš?“ vprašuje ga Bog na dalje. „Zdaj vidim čuječo (stegnjeno) šibo! Spet si prav videl!“ odgovori mu Bog. In če zdaj mi pogledamo na kraj, v katerem verne duše terpé, kaj vidimo? Tudi tu vidimo goreči plavž, katerega je zažgala jeza božja; vidimo stegnjeno šibo, ktero zavzdiguje božja pravica. In kdo zmed nas bi zamogel sterpeti ta strašni pogled, in bi ne bil ginjen prav do dna svojega serca? In bi se mu ne izmuzal iz globočine njegove duše zdihlej Jeremijev, ki pravi: „O vi terpeči prijatli božji! oh, velika, velika kot nezmerjeno morje je vaša žalost, je solzno morje vašega terpljenja!“ — „Usmilite se me, usmilite se me, vsaj vi, prijatliji moji! zakaj roka Gospodova me je zadela!“ zdihoval je pobožni Job svoje dni. Koliko hujše je roka Gospodova zadela še le duše v vicah; zakaj brez vse primere večje od Jobovega je terpljenje vernih duš v vicah! O ve revne, trikrat revne duše v vicah, kdo bi se vas ne usmilil? Kdo bi vam ne daroval usmiljenih solz na vaš grob, ali prav za prav na plamen vašega terpljenja? Kdo bi vam v dar ne prinesel serca polnega usmiljenja, in roke polne dobrih del?!

2. Med tem pa, ko vidimo duše v vicah tolikanj terpeti, treba je, da tudi poprašamo, zakaj da tolikanj terpé? In na to vprašanje bomo za odgovor dobili: „Zavoljo greha, zavoljo odpustljivega greha, zavoljo smertnega greha, na tem svetu še ne zadosti spokorjenega!“ Oh, kolika gnusoba je tedaj pred božjim

obličjem greh, že odpustljivi greh, tem bolj pa smertni greh! Nad svojimi angeli clo je Bog našel hudobijo, in clo angelom prizanesel ni, marveč jih je potisnil v brezen pogubljenja. Tudi nad svojimi izvoljenimi, nad vernimi dušami, ktere se zdaj v vicah znajdejo, našel je Bog ostanke hudobije, in njegova pravica jih zato zdaj prav hudo ima, nezmerno hudo! — O mlačni, lahkomiselni, leni kristjan! ki, kakor prerok pravi, „hudobijo kot vodo vlivaš v se“, in si pri tem misliš v svojem sereu: „Saj so le majhni, odpustljivi grehi, ki bodo kaznovani le z majhno kaznijo v vicah, ne pa z večnimi kaznimi peklenskimi!“ Ali je mar to res tako majhno, za kar morajo izvoljeni prijatli božji tolikanj terpeti? Oh, vstopi se še enkrat pred plamen v vicah, in povej, ali zamoreš res še po pravici le za majhno, nepomenljivo reč imeti odpustljive grehe, kateri vernim dušam v vicah prizadeva tolikanj terpljenja? Če vse to prav premisliš, ali boš zamogel še dalje biti tako mlačen v dobrem, nepoterpežljiv v terpljenju, čmeren in navtisjen do drugih? In če si spokornik, ali boš zamogel biti že s tim zadovoljen, da si se svojih grehov le samo spovedal? in ali ti res nobeno drugo zadostenje na misel ne bo prišlo? Saj veš, da ti za tvoje velike grehe ostanejo tudi še po spovedi nektare časne kazni, ktere moraš odslužiti ali z voljnim poterpljenjem ali z dobrimi deli na tem svetu, ali pa tam na unem svetu s terpljenjem v vicah! Ali boš pa mar zadostenje rajši na uni svet odlašal, ter rajši v vicah nezmerno terpel, kakor pa tukaj odslužil z malim terpljenjem, ter z voljnim prenašanjem križev in težav in z drugimi spokornimi deli? — Oh, kristjani! varujmo se greha, že odpustljivega greha, sosebnost pa smertnega! In če smo grešili, delajmo pokoro, vredno pokoro; nikar pa, da bi rekli z unimi brezbožniki v sv. pismu: „Grešil sem, in kaj hudega se mi je zgodilo za to?“ —

Oh, verne duše v vicah pač ne govoré tako! Grešile so, in se svojih grehov tu na zemlji niso zadosti spokorile; in glej! zdaj morajo ta svoj dolg plačevati terdo — terdo, nezmerno terdo! Zdaj zdihujejo v vicah v nezmernem terpljenju, v žarečem plamenu! So scer božji prijatli, pa zares revni božji prijatli, ker morajo tolikanj terpeti. Iz brezna svojega terpljenja nam kličejo: „O vi ljudje na zemlji! varujte se greha in delajte pokoro, da tudi vi ne pridete v ta kraj terpljenja!“

Premišljevali smo do zdaj terpljenje vernih duš v vicah. Vidili smo, da so zares revni, vse pomoči (usmiljenja) potrebni, pa tudi vse pomoči vredni prijatli božji. Zdaj pa še premišljajmo, ali bom tem terpečim prijatlom božjim to zastoj storili, če jim bomo z molitvejo in spokornimi deli na pomoč prihiteli, ter jim pomagali iz njih terpljenja? In od tega govorim v svojem drugem delu!

II. del.

II. Verne duše v vicah so zares ubogi prijatli božji, pri vsem tem pa vendar le tudi naši zares hvaležni prijatli; zakaj one svojih dobrotnikov ne bodo pozabile, in bodo nekda na pomoč prišle tem, ki zdaj njim pomagajo.

Ko je Egiptovski Jožef bil napovedal kraljevemu točaju, da bo rešen iz ječe, in ga bo kralj Farao spet nazaj vzel v službo, pristavil je še to le prošnjo: „Spomni se me, kader ti bo dobro, ter opomni kralja, da me reši iz ječe!“ — Kaj pa je storil točaj? Ali se je spomnil Jožefa v ječi? Ali je govoril zanj pri kralju, da bi bil rešen iz ječe? Nikakor ne! Cele dve leti mu nedolžni Jožef ne pride na misel. Tako nehvaležno je ravnal točaj do svojega dobrotnika, Egiptovskega Jožefa! — Nikar pa ne mislite, da so verne duše v vicah tudi tako nehvaležne do nas ljudi na zemlji, ako se jih usmilimo, ter jim na pomoč hitimo! One imajo serce vse goreče od ljubezni do Boga in do bližnjega. One spoznajo in občutijo, kako velika da je njih nesreča; ravno zato pa tudi vedó obrajati in ceniti dobrote, ktere jim skazujemo; in se nam bodo gotovo hvaležne skazovale za nje že zdaj s tim, da molijo za nas; tem bolj pa še, kader pridejo iz svojega terpljenja tje gori pred sedež božjega usmiljenja. — Resnično je, da so verne duše v vicah zdaj scer revni, ubogi prijatli božji; pa je tudi gotovo, da se bodo hvaležne skazovale vsem, kateri jim na pomoč prihité.

„Delajte si prijatle s krivičnim mamonom, da vas, kader obnemagate, vzamejo v večne prebivališča“, je rekel Jezus (Luk, 16, 9.) Kteri so tisti prijatli, od katerih Jezus tukaj govori? Ti prijatli so naše dobre dela; so pa tudi sosebno duše v vicah, ktere si moramo v prijatle narediti s tim, da jim na pomoč pridemo s svojim premoženjem, kterega se morda, da še sami zato ne vemo, derži kaka krivica, in ga Jezus zato imenuje krivičnega mamona. S tim krivičnim mamonom tedaj doprinašajmo dela usmiljenja tudi za duše v vicah, da si jih naredimo prijatle, kader obnemoremo. Prišel bo namreč čas, da bomo obnemogli, čas naše ločitve iz tega sveta. Oh kako prav nam bo hodilo, in kako dobro nam bo, ako bomo v toliki sili, ter v smertnih nevarnostih in težavah imeli kakega prijatla. Saj veste, kako redko sejani so prijatli, kader pride človek v kako nevarnost, v kako silo ali nesrečo! In glejte! verne duše v vicah bodo nam, svojim dobrotnikom in prijatom,

enkrat v hudi smertni sili naši pravi prijatli, naši naj večí dobrotniki, ki nam bodo prosili pri Jezusu za srečno zadnjo uro, in Jezus, ki je nekdaj govoril: „Blagor usmiljenim, usmiljenje bodo dosegli!“ gotovo jim bo storil, kar ga bodo prosili, ter nam dal srečno dostati smertni boj, srečno umreti, in iti tje gori v nebesa!

Blagor toraj tebi, ljubi moj kristjan! če si zdaj na zemlji prijatelj in dobrotnik vernim dušam v vicah; blagor ti! — pravini, — zakaj tudi one bodo tebi pravi prijatli, prijatli zdaj v življenju, ker ti bo Jezus dela ljubezni njim skazovane, plačeval z obilnimi gnadami; prijatli nekdaj ob smertni uri, ker ti bodo sprosile srečno zadnjo uro; prijatli tam v večnosti, ker te bodo Jezusu priporočevale in zate prosile, da te Jezus reši iz vic, če vanje prideš. Duše v vicah ti bodo tedaj prijatli v življenju in v smerti, v sedanjem in prihodnjem življenju, če si zdaj njih prijatelj! Blagor ti!

Ljubi poslušavci! hitimo toraj vernim dušam v vicah, tem revnim božjim pa tudi hvaležnim človeškim prijateljem na pomoč! Z dobrimi deli jim pomagajmo iz plamena! Kar jim bomo dobrega storili, ne bomo jim storili zastonj! Jezus Kristus, prvi prijatelj človeški, nas lepo k temu opominja in budi rekoč: „S kakoršno mero bote merili, s tako se vam bode spet odmerjalo. — Lačen sem bil, in ste mi dali jesti; — žejen sem bil, in ste mi dali piti; — nag sem bil, in ste me oblekli; — v ječi sem bil, in ste k meni prišli! — Kar ste storili kteremu teh mojih naj manjših bratov, storili ste meni!“ (Mat. 25, 35. 36. 40.) Glejte, ljubi moji! karkoli storimo vernim dušam v vicah, nam bo Jezus tako zarajtal, kakor bi bili njemu samemu storili! Jezus pa si ne bo pustil nič zastonj storiti; vse nam bo poplačal, ter ljubezen povernil za ljubezen!

Hitimo tedaj, hitimo svojim revnim bratom in sestram v vicah na pomoč! Sosebno danes jim bodimo bratje, prijatli, dobrotniki, rešitelji! Ravno iz tega namena smo se danes v duhu podali v kraj njih terpljenja, v ognjeno ječo vic, smo premišljevali njih terpljenje, ogledovali njih bolečine! Zatoraj, preden se iz tega kraja terpljenja s svojimi mislimi spet drugam obrnemo, še enkrat se dobro ogledjmo z usmiljenim očesom po tem kraju terpljenja na vse tu terpeče duše, sosebno pa na duše naših prijateljev, zlahtnikov, znancev in dobrotnikov. Še enkrat postojmo, in pogledjmo, kdo da so te duše, ki tu noter terpe, in kaj od nas želé. Pogledjte, keršanski starši! tu doli ječi in zdihuje vaš lastni otrok, kterega ste tako priserčno ljubili, in točili vroče solze, kader je umrl. Zdaj steguje proti vam svoje razbeljene roke, in vas milo kliče rekoč: Oh moj dobrotljivi oče in mila moja mati! usmilita se mene, svojega revnega otroka, in pomagajta mi iz nezmerne terpljenja!

— In vi, otroci, glejte! tu noter v vicah zdihujejo in žalujejo vaši predobri starši, morda ravno zato, ker so vam bili predobri in premehki, in vas milo kličejo na pomoč rekoč: O ljubi moj sin, priserčna moja hči! z nezmerno skerbjo sva vas redila, sva se trudila noč in dan, preterpela vročino in mraz, lakoto in žejo, da sva vaju pošteno preredita in lepo preskerbela; oh, usmilita se naju, ter nama pomagajta iz tega strašnega plamena! — Poglej, keršanska žena! tu doli morda vidiš tudi svojega rajnega moža, s katerim sta si na zemlji tolikanj dobra bila v pravi kerščanski ljubezni, in si mu še na smertni postelji roko podala, ter obljubila, da ne boš nanj pozabila, in da boš vedno zanj molila; poglej! kako se zdaj milo ozira za tebo, ter te tolikanj lepo prosi rekoč: Oh ljuba moja žena, moja mila nekdanja družica! poglej, kaj terpim, pomagaj, pomagaj mi iz tega strašnega kraja! — Poglej, ljubi kristjan! tu doli morebiti zdihuje tudi tvoj dobrotnik, kogar dobrote še zdaj vžijaš; čuj, kako milo zdihuje in te prosi rekoč: Oh, priđi mi na pomoč vsaj ti, moj ljubljeneč! in mi pomagaj iz te grozovite ječe! — In koliko drugih najdeš tam doli, ljubi kristijan! ki ti niso nič v zlahti ne po kervi, ne po dobrotah, so pa le vendar tvoji bratje in tvoje sestre v Kristusu. Glej! kako milo te prosijo, ter kličejo za tebo: Oh, ti ljubi naš brat, ljuba naša sestra v Gospodu! poglejta! nikogar nimamo, da bi se nas posebej spomnil, že tako dolgo terpiva tu doli v vicah, in še za tako dolgo sva obsojena; oh pomagajta, pomagajta nam iz tega plamečega brezna. Vsaj danes nas nikar ne pustita prez pomoči!

S k l e p.

Kristjani moji! slišali smo zdaj zdihovanje in klicanje vernih duš v vicah, in kaj jim bomo zdaj odgovorili na njih zdihovanje in klicanje? Kaj jim bomo povedali v njih tolažilo? Odgovor na to vprašanje jim bom zdaj dal jaz v vašem imenu, tedaj rečem:

„O vi terpeči božji prijatli! o ve zares blage in dobre, pa tudi zares revne in potrebne duše v vicah! poslušajte zlato obljubo, katero storimo tukaj pred božjim obličjem vam v ohladilo in potolažilo: Da, usmiliti se vas bomo, in bomo, ne le samo danes, na dan spomina vernih mertvih, ampak vsak dan molili za vas. Za vas bomo opravljali tudi spokorne dela, za vas vbogajme dajali, za vas sv. križev pot obiskovali, za vas odpustke zadobljevali, za vas k sv. Obhajilu hodili, neprecenljivo daritev sv. maše za vas darovali, in prosili Jezusa, tolažnika žalostnih, da bo vsaj eno

kapljico svoje sv. rešnje kervi kanil v plameči ogenj, v katerem se znajdete. Oh, kako dobro vam bo ta kapljica sv. rešnje kervi! oh, kako bo vas hladila in okrepčevala! oh, kako prijetna in sladka vam bo! Le potolaženi bodite, vi naši ljubi prijatli, naši ljubi bratje in naše sestre v vicah! zakaj danes in zmerom od zdaj za naprej bote vidili in skusili, da smo vam zares pravi prijatli, zares pravi bratje in prave sestre v Kristusu! Vtolažite se s tim, potolažite se!“ Amen.

Pridiga za 22. pobinkošno nedeljo.

(Kaj smo gosposki dolžni? Gov; —f—.)

„Dajte cesarju, kar je cesarjevega, (in Bogu, kar je božjega)“ Mat. 22, 21.

V v o d.

Četerta zapoved božja veli: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel, in da ti bo dobro na zemlji“. Ta zapoved zapopada v sebi vse dolžnosti predpostavljenih in podložnih, naj si že bodo tega ali unega imena; tedaj tudi dolžnosti podložnikov do deželске gosposke. Prav po pravici si mislimo pod imenom staršev v s e predpostavljene. Kaj bi nam namreč pomagalo, da so nam starši življenje dali, ko bi pa ne imeli nikogar, ki bi nam življenje varoval? Kaj bi nam pomagalo, ko bi bili po starših premoženje prevzeli, pa bi ne bilo nobene gosposke, ktera bi nas varovala sile in krivice? Kaj bi kmetovavcu pomagalo, ko bi njivo obdelal in obsejal; pa bi prišel kak močnejši od njega, in bi njivo požel? Da zamoremo mirno in pošteno živeti, moramo imeti gosposko, ki nam varuje življenje in premoženje, ki hudodelnike strahuje, poštene pa blagruje. Brez gosposke ne more obstati nobena dežela,

nobena država. In kakor ima gosposka svoje težke in imenitne dolžnosti, imajo tudi podložniki svoje dolžnosti do gosposke. To se ravno iz današnjega sv. evangelja prav lepo povzame. Ko zastavijo farizeji Jezusu zvito vprašanje: „Ali se sme dacija dajati cesarju, ali ne? rekel jim je Jezus: „Pokažite mi dachni denar? In oni so mu podali dachni denar. In Jezus jim reče: Čegava je podoba in napis? Mu rekó: Cesarjeva. Tedaj jim reče: Dajte toraj cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega“. Iz teh besed in izgleda Jezusovega, ki se nikoli ni vstavljal gosposki, posnamemo dolžnosti do gosposke, ki vam jih bom dans razkladal; le pripravite se!

Razlaga.

„Preljubi! piše sv. Peter (I. 2, 13) „bodite podložni vsaki človeški stvari zavoljo Boga, bodisi kralju, kakor najvišemu, ali vojvodom, kakor od njega poslanim v maščevanje nad hudodelniki, dobrim pa v pohvaljenje. Zakaj to je volja božja“. — In sv. Pavel pravi: „Vsak človek bodi viši oblasti podložen, zakaj le od Boga je vsaka oblast, in vsi, kateri imajo oblast, so od Boga postavljeni“. (Rom. 13, 1.) Tudi Bog sam govori v stari zavezi: „Po meni kraljujejo kralji, po meni delajo postavodaveci pravične postave“. (Prov. 8, 15.) In Kristus je rekel Pilatu: „Nobene oblasti bi ne imel do mene, ko bi ti ne bila dana od zgoraj“. (Jan. 19, 11.) Iz vseh teh besed lepo posnamemo, da je vsaka gosposka postavljena od Boga, kar tudi sv. cerkveni očaki, kakor sv. Jeronim, sv. Avgustin in drugi lepo spričujejo.

Če je gosposka postavljena od Boga, in četrta zapoved božja pod imenom starši zapopada tudi vso gosposko, dolžni smo, kot otroci starše:

1. vsi podložniki ljubiti svojo gosposko. Deželni vladarji so dolžni skrbeti za blagor vseh svojih podložnikov ravno kot starši za blagor svojih otročičev. To obilno skerb morajo kot otroci staršem, tudi podložniki gosposkam poplačevati z ljubeznijo. Ljubezen ja obstoji v tem, da jim iz serca želé vse dobro, od njih le lepo govoré, po svoji moči pomagajo, da se izpeljejo njih dobri nameni, in so pripravljeni, rajši umreti, kakor se zoper svojo gosposko spreti ali spuntati; in da molijo za njih časno in večno srečo in za dobro vladanje, k čemur tudi sv. Pavl lepo opominja rekoč: „Pred vsem drugim vam naročam, da se

zgodé prošnje, molitve priprošnje in zahvalitve za kralje in gosposke, da živé tiho in mirno življenje . . . zakaj to je dobro in prijetno Bogu, našemu Zveličarju". (I. Tim. 2, 1—3.) Pač prav ima sv. Pavel, da molitev za gosposko priporoča tako goreče; dežela namreč bo ali srečna ali nesrečna, kakor si že ima ali dobrega gospodarja ali slabega. Tudi tedaj smo dolžni moliti za njo, ko bi gosposka bila hudobnega in pregrešnega življenja, kakor so tudi otroci dolžni moliti za starše, ko bi ravno starši bili hudobni. Še tem bolj bi morali moliti o takem primerleju za svojo gosposko. Bog tepe včasih pregrešno ljudstvo s hudobno gosposko (Oseas. 13, 11. Job. 34, 30.) In sv. Gregor pravi, da v takih okoljstajah bi morali ljudje namesto tožiti nad zmotami vladarjev le žalovati nad lastnimi pregrehami, zavoljo katerih Bog krivičnim valadarjem vladanje dopušča. Bog vodi serca vladarjev po zasluženju ljudstva, (kakor si zaslužijo podložniki).

2. Podložniki so dolžni, gosposke spoštovati, kakor morajo otroci spoštovati (častiti) svoje starše. „Dajajte čast, komur (gre) čast“, opominja sv. Pavel (Rom. 13, 7.) in sv. Peter (II. 18,) veli: „Kralja častite“. Spoštovanje (čast) pa gosposki skaznjemo, če jo obrajtamo, in se bojimo, jej kaj nasprotovati. „Gosposka je služabnica božja tebi v blagor (postavljena); če pa delaš hudo, boj se“. (Rom. 13, 4.) Podložniki morajo tedaj vselej častljivo govoriti od gosposke, ker se zaničevanje gosposke na Boga povračuje. Tisti, ki se Boga bojé, v časti imajo svojega kralja“, pravi modri Sirah (10, 10.). Nikakor se ne smejo podstopiti, da bi gosposko preklinjevali, čez njo zabavljali, nje povelja grajali, kakor delajo hudovoljneži, ki se vsajajo nad gosposko, pa še svojega malega hiševanja ne znajo voditi po pravem redu. „Čez predpostavljene ne smeš hudo govoriti, in ne preklinjevati vojvoda svojega ljudstva“, opominja sv. pismo (II. Moz. 22, 28.). — Kakor morajo otroci poterpežljivo prenašati pomote in slabosti svojih staršev, ravno tako so dolžni podložniki poterpežljivo prenašati pomote in slabosti svoje gosposke. Sv. pismo pravi: „Clo takrat, ko vidiš, da v tvoji deželi uboge zatirajo, ljudem silo delajo, pravico zametujejo, ne smeš biti zavoljo tega malosrčen in pobit! Pomisli, da nad visokimi je še neki viši, in da nad imenitnimi vladuje še imenitniša oblast. Vsemu temu vkljub mora tedaj ccla dežela kralju služiti“. (Pridig. 5, 78.) In sv. apostelj Peter (I. 2, 18.) piše: „Bodite podložni gospodarjem z vsem strahom; ne le dobrim in krotkim, ampak tudi čmernim. To namreč je prijetno v Kristasu Jezusu, Gospodu našem“. — S tim namreč, če kazen poterpežljivo prebomo, zaslužen zavolj svojih pregreh, ne nabiramo si nobene posebne časti; s tim pa, da za pravice del voljno prenašamo terpljenje, nabiramo si zasluženje in božje po-

seбно dopadanje, ker posnemamo Kristusa, se njemu poenačimo. „Kristus je za nas terpel“, piše sv. Peter (I. 2, 18—24.) „in vam zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah. On ni storil greha, tudi ni bila najdena goljufija v njegovih ustih. On, ko je bil preklinjan, ni klet; ko je terpel, ni protil, temoč se mu je vdal, kateri ga je sodil krivično“. —

3. Podložniki so svoji gosposki pokorščino dolžni. „Vsak človek bodi viši oblasti podložen; zakaj le od Boga je vsaka oblast, in vsi, kateri imajo oblast so od Boga postavljeni. Kdor se tedaj vstavlja viši oblasti, vstavlja se naredbi božji, in si sam pogubljenje nakopava. Vojvoda je božji pooblastenec tebi v prid; če pa delaš hudo, boj se, zakaj on ni zastonj opasan z mečem. Ker je božji pooblastenec (namestnik), zna se znositi nad njim, ki hudo dela, in ga postrahovati. Zatoraj je treba, da se podveržete, ne le zavoljo kazni, temveč tudi zavoljo vesti“. Tako piše sv. Pavel (Rom. 13.). Tudi sv. Peter podložnikom vелеva pokorščino zavoljo Boga. Podložni so tedaj zavezani pri vesti, in scer zavezani pod smertnim grehom, vbogati gosposko. Zakaj gotovo je to smerten greh, če se kdo vstavlja božji naredbi, in si pogubljenje nakopava. Postave je treba spolnovati ne iz strahu pred kaznijo, temveč zavoljo vesti. Le suženj ravna iz strahu, pravi kristjan pa iz spoštovanja, ktero izhaja iz ljubezni in iz proste volje.

Če bi imeli pa kakega trinoga za vladarja, ali smo dolžni tudi takega ljubiti, častiti in vbogati? Da, tudi takega; in scer zavoljo njegovega stanu. David je spoštoval hudobnega Savelna; prvi kristjani so vbogali neverne cesarje v vsem, kar je bilo prav in ni bilo zoper voljo božjo. Tudi Kritsus se je podvergel Herodu in Pilatu! Za njim so se podvergli aposteljni gosposkam, ktere so jih preganjale po krivici, zapirale v ječe in tepsti dajale. Nikjer ne beremo, da bi bili aposteljni oznanovali nepokorščino do krivične gosposke; marveč, ko so čerteni in preganjani bili, so zanjto molili, in tudi vernikom velevali, moliti za gosposko. — Sv. Mavricij je bil vojščak pod cesarjema neverskima, Dioklecijanom in Maksimianom, in ni se branil, bojevati se za nju, in ju vbogati tako dolgo, dokler mu nista velevala, kaj takega, kar je zoperno Bogu. Mavricij je bil stotnik kardela (legije) tebajskega, ki je štelozgol kristjane, ne le po imenu, ampak v djanju in resnici, ki so po nauku apostelnovem (Kolos. 3, 22. 23.) v božjem strahu pokorni svojim predpostavljenim. Enkrat pa je cesar zaukazal, naj bi malikom tudi Mavricij s svojim kardelom daroval, kakor je darovala druga vojska, da bi sprosili srečne zmage. Tega pa se brani Mavricij in njegova truma. Cesar se razjezi, in veli pomoriti vsakega

desetega moža. In ko so kristjani še svoj pot ostali stanovitni, dal je ponoviti še enkrat to grozovito delo. Keršanska truma pošlje tedaj poslanca do cesarja, ter mu sporoča: „Cesar! mi smo scer tvoji vojščaki; toda kar naravnost očitno spoznamo, da smo tudi božji služabniki. Tebi smo dolžni vojaško službo; njemu (Bogu) pa čistost svojih duš. — V tem ti nikakor ne moremo storiti po volji, da bi zatajili Boga, svojega stvarnika. Če nas ne boš silil, Boga žaliti, vbogali te bomo, kakor smo te vbogali dosihmalo; ako ne, pa vedi, da bomo Bogu bolj pokorni, kot tebi“. — Pa tudi to sporočilo ni pripravilo cesarja na druge misli. Ves slep od jeze sklene vse pomoriti. Bilo jih je krog 6000. Vso svojo armado pošlje tedaj nad nje, in jih veli poklati. Sveti možje toraj pemečejo od sebe, in se dajo podaviti kot krotke ovce. — Tako je spolnoval Mavricij s svojo trumo svojo dolžnost do gosposke, pa tudi svojo dolžnost do Boga. Rajši so hotli umreti kot marterniki, kakor da bi se bili z orožjem vstavljali svoji gosposki.

Keršanski poslušavci! tudi hudobna gosposka je postavljena od Boga, ima od Boga svojo oblast. Sv. Avguštin pravi: „Tisti, ki je dal kraljestvo Avgustu, Vespazianu in Titu, tem ljubeznjivim cesarjem, ga je dal tudi trinogom Neronu in Domicijanu“. — In v razlaganju 124. psalma pristavlja: „Prišel je neverni cesar Julijan, odpadenec, malikevavec, in kerščanski vojaki so slišali temu nezvestemu cesarju; ko pa je šlo za Kristusovo reč, niso spoznali nobenega drugega Gospoda razun tega, ki je v nebesih. Kader jim je veleval, malike častiti in jih kaditi, spoznavali so gospostvo božje v nebesih in na zemlji. Če je pa rekel: Hajdi naprej v boj za domovino, mahnite na uno ljudstvo! hitro so vbogali, ter so razločevali večnega Gospoda od časnega“. —

4. Podložni so dolžni gosposki odrajtovati tudi dacije in davke. Podložniki morajo podpirati svojo gosposko. Gosposka čuje nad vašim življenjem, nad vašim premoženjem. Da to zamore, treba je modrih svetovavcev (Poverb. 11, 14.), ki prevdarjajo resno, kar je deželi v prid; treba sodnikov, ki razsodujejo pravde in delajo pravico; treba vojščakov, ki branijo deželo. Gosposka mora terdnjave in druge javne poslopja zidati, ceste, mostove popravljati, vradnike (svoje služabnike) plačevati. ... Zato razpisuje davke, pobira dacije. Kdor tedaj gosposki davke krati, ravna krivično in nehvaležno. Krivično ravna, ker pride njegov del potem na druge poštene podložne; nehvaležno ravna, ker hoče deržavne dobrote scer vživati, in k tim nič noče pripomoči. Tudi tisti se močno pregreše, ki prevzamejo kake deržavne dela, in zanje napišejo prevelike rajtenge. Kakor bližnjega ne smemo goljufati, tudi deržave prevariti ne smemo. Sv. Pavel pravi: „Odrajtujte dacije; dajte

slehnem, kar ste mu dolžni; davk, komur davk; cestnino, komur cestnina“ (Rom. 14, 57.). Zveličar sam je v Kafarnaumu dajico odrajal za se in za Petra. „Če tedaj sam božji Sin odrajuje davk in dajico, kdo si ti, o človek! da hočeš se temu odtegovati?“ Če se ti davek zdi prevelik in preobilan, bodo to zagovarjali oni, ki ga nakladajo, in ne ti! Če se ti zdi, da se ti krivica godi, poskerbi si polajšanja po postavnem potu. Vstaje in vpora pa sv. vera nikakor ne dopušča.

S k l e p.

Le nikar ne zavidajte kraljev in cesarjev! Marsiktera reč se sveti, pa vendar zlata ni! Zlate krone se dosti skerbi in solz derži. Tudi po kraljevih poslopjih hodijo nadloge vun in noter. Umreti morajo kralji in cesarji ravno kot vi. Kedar so bolni, tudi jim, kakor vam, jed ne diši, ko bi tudi naj dražjeja bila. Tudi oni ne morejo več povžiti, kakor kar prebavi želodec. In kar jed zadeva, vem, da bi marsikteremu kmetovavcu se bolj prilegle njegove domače jedi kot jedila iz kraljevega omizja. Drage jedi tudi ne delajo človeka zadovoljenega, ampak le mirna vest. Pastir, ki varuje svojo čedo, rokodelec, ki dela v svoji rokodelnici, kmetovavec, ki opravlja svoje kmetijsko opravilo, zamore živeti vse bolj mirno in brez skerbi, kakor kralj na tronu. Poredni človek skerbi za svojo družino, vladar mora skerb imeti za vso deželo. Vse večji odgovor ga čaka pred Bogom, kot kakega drugega porednega človeka. Poredni mož živi na tihoma in vmaknjen od sveta, in se ljudje zanj dosti ne zmenijo, na deželnega vladarja pa je obrnjeno vsako oko. Je dežela srečna, v zvezde kujejo njega in gosposko; pride pa kaj navskriž, že so nabrušeni jeziki vsi, da ga ogovarjajo, če bi tudi ves nedolžen bil. To pač ni nič kaj prijetno življenje! Dionizi Nicenski toraj prav primerno pové in pravi: „Potniki se zamorejo brez skerbi zadržati v ladiji. Še clo na morju se jim nič ni treba ozirati, tudi jim ni treba vedeti, kje da se znajdejo. Tako dobro se počutijo, da eni s kočkami igrajo, drugi prepevajo, tretji se gosté, in četerti spé. Brodnar (korman) pa se mora ozirati na nebo, na morje in na zemljo; ne sme prezreti, po kakšini globočini ladija plava, scer bi lahko zadela na kak rob ali skalo v vodi; tudi spati ne sme; ali če spi, nima pokoja, ker mora jadra zdaj skupaj zviti, zdaj spet razpeti“. — Enak razložek je tudi med priprostimi podložniki in deželnim vladarjem in njegovo gosposko. Naprave in naredbe njegove grajati ni težko, boljše narediti, pa ne umé vsak. Prav primerna je o tem beseda Enea —

Silvijeva, ki pravi: „Njivo obdelovati, čedo varovati, barko voditi, tekati, šivati, zidati ne zna vsak; županijstvo oskerbovati, kralj biti, ljudstva in narode gospodovati, kar je vendar naj teži, hoče vsak že sam po sebi (sam od sebe) znati!“

Keršanski poslušavci! ljubite, častite svojo gosposko; vbogajte jo in jej zvesto odrajtujte, kar ste jej dolžni; zakaj to je volja božja (in če jo spolnujete boste srečni tu in tam)! Amen.

Pridiga za 23. pobinkošno nedeljo.

(Smert, podobna spanju, kaj nas uči? — gov. M. T.)

„Deklica ni mrtva, ampak spi“. (Mat. 9, 24.)

V v o d.

Od Rimskega cesarja Domicijana se pripoveduje, da je enkrat neko čudno pa strahotno večerjo napravil. K njej je povabil veliko plemenitnikov in svetovavcev iz svojega cesarstva. Ko se snidejo, jih peljejo v veliko dvorano, ki je bila vsa čez in čez s črnim suknom preprežena. Ravno tako bila je miza s črnim pertom pogrnjena, in na njej so stale take jedila, kakoršne so bile pri pogrebščinah v navadi. Okoli mize in po stolih, ki so bili z imenom tistega zaznamovani, ki se je imel sem ali tje usesti, visele so podobe mertvaških glav. Ko povabljeni vsi blede in trepetajoči tiho pri mizi sedé, povzame cesar besedo, in tehtno govori: „Kakor solnce slehern dan vzhaja in zahaja, ter za dnevom pride noč, tako za kratkim našim življenjem pride smert in večno spanje“. Komaj cesar to izpregovori, zlomi skozi duri 6 kornjaških mož v črnih oblačilih in s črnimi obrazi. V rokah sučejo

nage, svetle meče, ter plešejo okoli mize, in sedaj enemu, sedaj drugemu žugajo glavo odsekati. Na zadnje se zasliši žalostna mertvaška godba, in ko ta potihne, razpusti jih cesar vsakega na njegov dom. — Namen cesarjev pri tej pogrebščini je bil, da bi ž njo svoje služabnike s strahom napolnil, in si jih zveste storil v njihovem poklicu in v spolnovanju svoje volje.

Iz enakega namena nas sv. kat. cerkev. v svojih evangeljih dvakrat skozi leto spominja na smert, pripovedovaje nam prvič od mertvega Najmljanskega mladenča, in danes od mertve deklice, naj bi še mi na smert nikdar ne pozabili, se toraj nanjo prav pripravljal, — zvesti bili v spolnovanju Božje svete volje.

Nič pa smerti ni tako podobno, kakor spanje. Zato je nek pobožen mož vsak večer, predno se je vlegel, imel navado reči: „Grem v posteljo, da bom spal, morebiti tudi da bom umerl“. Za tega del hočemo še mi danes smert kot podobo spanja pre-mišljevati, in iz tega premišljevanja zveličanskih nauk za svoje življenje si vzeti!

Bog daj svojo pomoč, in vam pripravljene serca!

Razlaga.

Že ajdje, ki od neumerjočnosti človeške duše in od vstajenja mertvih niso vedeli, so vendar smert spanju primerjali. Eden njih modrijanov naravnost pravi: „Nič ni smerti bolj podobnega, kakor spanje“. — Tudi Zveličar je od mertve Jairove hčere rekel, da deklica ni mertva, ampak spi, in od svojega prijatla Lacarja, ko je umerl, je rekel: „Lacar, naš prijatelj, spi, pa grem, da ga iz spanja prebudim“. Ravno tako sv. apostel Pavel v Kristusu umerle imenuje „speče“, in verne opominja, da naj za voljo njih ne žalujejo, kakor tisti, ki nimajo upanja po prebujenju in večnem življenju. Smert pa, kakor pravi sv. Hieronim, se zato „spanje“, in mertvi zato „speči“ imennjejo, ker pri Bogu mertvi živé, kakor pri nas speči. Zato tudi sv. cerkev mertvaške vigilijske začne z besedami: „Pridite, molimo kralja, kteremu vse živi!“ Zato se tudi kerščanske pokopališča imenujejo „krajci počitka“, ker ondi naše trupla do prebujenja na sodnji dan počivajo, med tem, ko duše naprej živé.

Poglejmo pa še nekoliko, v čem da sta si smert in spanje res podobna. — Spanje, kajne, odvzame človeku veselje na vseh peterih počutkih. Ako si poprej celi dan svoje oči nad lepimi

podobami pasel, ali si dobre jedi in pijače okušal, ali se nad lepodušečimi cvetlicami ali prijetnem petjem razveseljeval, v spanju vse to veselje peterih počutkov neha, in celo duša je v spanju ob vso moč in delavnost. Vse to se godi s človekom ob smrti. Dokler je živ, veseli ga vžitek sveta, ki mu ga peteri počutki pripravljajo, in njegovo serce je nenasitljivo v željah sedaj po tem, sedaj po drugem oveseljenju. Komaj pa smert to nit življenja prestriže, je z vsem veseljem in vžitkom pri kraju. Oči se zapró, in nič več ne gledajo stvari, ki so jih poprej razveseljevale; jezik zastane in ni jih več sladkih besed; roke, ki so se poprej vsega drugega, nesramnost, krivic in lakomnosti bolj veselile, kakor pa roženkranca ali molitvenih bukev, oterpnejo in se ne ganejo več; serce ne hrepeni in ne zeva več po blagu in po denarju, ne po vžitku in veselju.

Večkrat se tudi človeku v spanju sanja, da je denarje ali kak drugi zaklad našel in da je najsrečniši na svetu; že si je v sanjah vse oskerbel, česar mu je serce poželelo. Ali zjutraj, ko se prebudi ni ga nikjer njegovega zaklada, nikjer njegove sreče, in sam sebe mora omilovati ali se smejati nad nespametnim bledenjem v sanjah. Ravno tako si otroci tega sveta delajo sanje od zlatih gradov, letajo od vžitka do vžitka, od veselice do veselice; štejejo se srečne, ker posestvajo premoženje tega sveta. Ali takim gre pomisliti, da je življenje kratka sanja, in kedar ta sanja mine in se bodo iz nje v večnosti prebudili, videli se bodo goljufane, spoznavsi, kako minljivo, prazno in nečimurno bilo je vse, kar so na svetu vžili; pa tedaj bo vse omilovanje samega sebe, vse zdihoвање in jokanje prazno delo.

Da bote to resnico bolje spoznali, naj vam povem neko šaljivo prigodbo od nekega nizozemskega kneza in kmeta. Ta kmet se je na sejmu precej dobro ovinil, tako, da je domu gredé ob potu obležal. Uni knez, ko se tudi domu pelje, vzame ga terdo spijočega na voz, pelje ga v svoj grad, ga sleče, in veli ga v naj goršo in bogato olišpano spavnico deti in v naj mehkužnišo posteljo položiti. Ko se kmet zjutraj prebudi in okoli sebe ogleduje, nikakor ne more zapopasti, kje je in kaj da se je ž njim godilo. Pri tej priči so bili tudi strežaji pripravljeni, ki so ga popraševali, če se morebiti njegovi gnadi poljubi vstati in obleči. Prinesejo mu najdražjo obleko svojega gospoda, in ko ga oblečejo, ga peljejo kot svojega novega kneza z velikim spremstvom služabnikov v cerkev in od tod zopet nazaj v graščino. Kmetu potem bilo je kosilo pripravljeno, kjer ga je veliko število služabnikov obdajalo, ga častilo in z najboljšimi jedmi in pijačami streglo. Ubogi kmetič sam svojim očem ni mogel verjeti, kar je videl, in ni vedel, ali budi ali spi. Med kosilom zasliši se vesela godba; kozarci so

se pridno vzdigovali in praznili na zdravje njegovega gospoda, dokler je bil od vina sopet ves omamljen, da s stola pade in zaspil. V spanju pa ga sopet slečejo in v njegovo obleko oblečejo ter ravno na tisto mesto zapeljejo, kjer je poprejšnji dan s sejma domu gredé obležal. Kaj si je pač ta siromak, ko se je ob potu na kamnu prebudil, zamogel misliti? Gotovo sam ni vedel, je bilo li resnica ali domišljija, česar je videl, slišal, jedel in pil, in je gotovo vse to za sanje imel.

Kristjani! ta smešna prigodba je resnična podoba tega, česar se z nami sleherni dan godi. Marsikteri pride na svet, kakor na sejm, kjer brez lastne nade veliko srečo najde. Sam ne ve, kako veliko premoženja, blaga, denarjev in bogastva skup spravi. Drug zopet v kako visoko, imenitno službo pride, vživa čast in spoštovanje, kratkočase in veselje ter je govorica drugim znancem, kako prečudno da ga sreča v svojem naročju pestuje. Vse to vendar le tako dolgo terpi, dokler mu smert poslednji požirek pred spanjem poda, in v tistem trenutku vse neha. Nič mu ne ostane od njegovega bogastva, nič od časti in vklanjanja, nič od vsega njegovega vžitka, ne trohice od njegovega posvetnega. Truplo rajnega zopet zaneso tje, od koder je vzeto, v naročje zemlje. Med tem pa odpre duša svoje oči pri svetlem dnevu v večnosti, da vse na svetu bila je kratka sanja, ki je s smertjo nehala. — Tako, glejte! sta si spanje in smert podobna, ker oba človeku vzameta to, v čemur je svojo srečo našel.

Na dalje, česar človek čez dan misli, živo čuti, ali po čemur goreče hrepeni in si doseči prizadeva, od tega, kakor skušnja uči, se mu tudi po noči rado v sanjah pritakne. Kakošen igravec tudi v sanjah igra; pijanec tudi v sanjah pri kozarcu sedi; lovec tudi po noči na stanu čaka in pse čuje; kupec tudi po noči svoje kupčije naprej žene; lakomnik tudi v sanjah skup grabi in denar preštevava. Tako se večidel vsak tudi po noči s tem peča, na česar je njegovo serce skozi dan najbolj bilo navezano. Ravno tako je s smertjo. Kar je kdo ves čas svojega življenja strastno ljubil, s tem se tudi ob smertni uri peča. Če si svoje žive dni rad in pogostoma imel Jezusovo ime v mislih na jeziku, je upati, da ga boš še ob smertni uri na pomoč klical. Ako ti je pa tvoje žive dni najrajši hudičevo ime v ustih, se je bati, da boš še na smertni postelji sebe in svojo dušo njemu izdajal. Tako nam spoštovani Beda od nekega togotneža, ki je imel v jezi navado vpiti: „Hudič naj me vzame!“ pripoveduje, da je s temi besedami tudi svoje življenje sklenil. In nek drug pisavec pripoveduje od nekega skopuha, da si je na smertni postelji ukazal ves svoj denar pred se prinesiti, in je svoji duši govoril: Poglej, vse to je tvoje, in za dokaj let si z vsem preskerbljen, ako me ne zapustiš. Ko je pa

videl, da vse pregovarjanje duše vendar le ne more v telesu pri-
deržati, začel je kar v divjosti nad njo vpiti: Pojdi toraj, prekleta
duša, kjer te na mestu zlata in srebra večni ogenj čaka! Toraj,
ljubi moji! kakoršno je življenje, taka je večidel tudi smert.

Sedaj se pa vsak sam sebe vprašaj, kaj da pa ti strastno v
življenju ljubiš, kam merijo vse tvoje misli in želje? in naj nikar
ne pozabi, da te malike, ktere sedaj moli, bo tudi ob svoji smertni
uri v svojo večno pogubo častil. Od vsega posvetnega in mese-
nega bo trohnobo in pogubljenje žel.

Delavec, ki je v potu svojega obraza prenašal pezo in vro-
čino dneva, veseli se večernega počitka in sladkega spanja, ki ga
znovič okrepča. Tako se tudi pobožne duše veselé počitka in
sladkega spanja, ki jim ga bo smert pravičnih prinesla. Veliko
so svoje dni za nebesa prestali in poterpežljivo ter v božjo voljo
vdani preterpeli; veliko so zahtevali, svoje želje in meso križali,
veliko preganjanja prestali in se veliko pokorili. Zato se veselé
sedaj večernega počitka in sladkega smertnega spanja. „Zakaj,
blagor mertvim, ki v Gospodu umerjejo, zakaj odslej, govori sv.
Duh, bodo počivali od svojega truda, in njih dela gredo za njimi.“

Z upanjem po tem sladkem počitku izvoljenih, kristjani!
moramo se še mi tolažiti in spodbadati, ako zvečer po težavnem
delu trudne čutimo svoje ude ali žuljeve roke. Kolikorkrat našo
dušo kaka otožnost ali maloserčnost obleta, spomnimo se na tisti
večer, ki bo ves trud kratkega življenja prestan, ter pojdemo na
večni počitek v očetovo hišo. In saj se terpljenje tega časa ne
more meriti s častjo, ki bo unkraj groba nad nami razodeta. „In
nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo in v nobenega človeka
serce ni prišlo, kar je Bog tem obljubil, ki ga ljubijo“.

Poslednjič, preden se spat podamo, slečemo svojo poverhno
obleko in nič več na sebi ne obderžimo, razun kar nam bodo enkrat
tudi v grob sebo dali. Rjuhe, med kterimi počivamo, naj nas
spominjajo kosca tistega platna, ki nam ga bodo v trugo postlali,
in lesena postelja našega počitka nam bodi podoba tiste mertvaške
skrinje, ki nam jo bodo iz 4 ali 6 dilj skupaj zbili, in v kateri
bodo ž njo vred trohneli naši telesni ostanki.

S k l e p.

Kristjani! pač bi bilo dobro in zveličavno za nas, ako bi se
sleherni večer, ko se v posteljo vležemo, s tem in z enakim pre-

mišljevanjem od smerti pečali, in se nikdar drugače k počitku ne podali, kakor v stanu posvečujoče gnade božje ali vsaj s srčnim čeznatornim obžalovanjem svojih grehov; zakaj gorje mu, katerega bi smert v kakem velikem grehu brez takega odžalovanja iz časnega v večno spanje preselila. Po takem premišljevanju bodo vse hude misli in skušnjave od nas zbežale; mirno in sladko bo naše spanje in z večjo tolažbo bomo tudi lahko pričakovali svojo smertno uro. Amen.

Pridiga za 24. poslednjo nedeljo po binkoštih.

(Posebna in splošna sodba potrebna in gotova; gov. J. T.)

„Mi vsi se moramo razodeti pred sodnim stolom Kristusovim“. II. Kor. 5, 10.

V v o d.

Popotniku, ki hodi po ptujih, neznanih potih, je treba, da večkrat postoji in se ozira, ali je dozdej prav hodil, in katerega pota se mora zanaprej deržati. Take postaje so toliko bolj potrebne pri razpotjih.

Hočemo mi popotniki na zemlji svoj cilj in konec doseči, hočemo srečno dospeti v domovino svojo, tudi moramo večkrat postati in se nekoliko ozirati, kje smo, in kam se moramo obrniti. Za tako postajo se nam ponuja današnja nedelja, poslednja v cerkvenem letu, in pa prihodnja, prva adventna, ker smo že zopet en čas hodili, in prispeli bližej svojemu cilju, bližej smerti in večnosti.

Sv. cerkev, ki skerbi, da ne bi mi zgrešili pravega pota k zveličanju, nam danes v novič kaže, kam da gremo, kaj nas čaka; resne in tehtne besede nam govori na serçe v današnjem sv. evan-

gelju. Govori nam o sodbi, ki čaka vsakega človeka po smerti, o sodbi, po kateri človek še le gre kakor skoz vrata v večnost, srečno ali nesrečno, o tisti sodbi, o kateri govori sv. Hieronim tako-le: „Kolikokrat premišlujem tisti dan, tresem se po vsem telesu; naj že jem ali pijem, ali kaj drugega delam, vedno se mi zdi, da slišim trobento bučati: Vstanite mrtvi in pridite k sodbi!“

Veliko se ve da jih je, ki si ušesa zamašijo, da ne bi slišali tega glasu; mi pa kristjani, hočemo biti dobri otroci sv. cerkve, hočemo danes njen glas poslušati in ker nam ona govori o sodbi, hočemo tudi to premišljevati; hočemo danes in večkrat v življenju se prašati: Kaj pride po moji smerti? Kaj pride po smerti vseh ljudi? Lastna pamet in razodetje božje nam dasta odgovor:

Pride posebna in splošna sodba!

Človek, ti moraš odgovor dajati, od vsega svojega djanja in nehanja, svojih misel in želj! — To pravi vsakemu njegova pamet kakor tudi vest, tega nas učijo okoljščine našega očitnega, družbinskega življenja, duhovske in deželske postave, tega nas uči vera v Boga in njegovo razodetje, — tega nas vedno opominja sv. cerkev. In ta odgovor mora vsaki dati zá-se posebej in pa vpríčo vseh pred stolom vsegavednega sodnika. To je resnica, ki nam jo sv. cerkev varovati velewa, pa nam jo tudi dokazuje; poslušajte!

Razlaga.

1. Da je posebna sodba, to je: da bo duša vsakega človeka hitro po njegovi smerti sojena, to se ne da nikakor tajiti razun s tim, da tajimo Boga samega, njegovo pravičnost in svojo lastno nevmerjočo dušo. —

a) Duša človeška je neumerjoča, je dih božji, neminljiva, je večna, kakor vir vsega življenja, iz katerega je prišla. Po tem takem pa morajo tudi njene moči in čutila, njene sposobnosti neminljive biti; duša ne more nikdar zgubiti svoje zmožnosti, se veseliti ali pa žalovati. Tedaj mora duša tudi še potem, ko se loči od trupla, veselje ali žalost občutiti, se mora srečno ali nesrečno čutiti. Ker pa pri smerti človeški nehajo vse posvetne minljive dobrôte in radosti, katerih se je duh človeški poprej deržal, mora veselje ali pa žalost po smerti od drugod priti, namreč iz spomina na prejšno življenje in od plačila dobrih ali hudih del.

K temu pa je treba sodbe. — Še več. Ako bi posebne sodbe ne bilo, in bi tedaj duše morale čakati na splošno sodbo, Bog bi ja ne bil pravičen, ker bi s tem čakanjem pravičnim dušam odtegoval zaslužen plačilo, hudobnim pa prizanašal s kaznijo in terpljenjem. In kaj bi tudi duše počele do splošne sodbe? kopernele bi v posebnem, za to odločenem kraju v vedni negotovosti in v strahu, nevedé, kaj da bo z njimi. Glejte! vse to bi bilo nasproti božji modrosti in pravičnosti. —

b) Kar nas pa že zdrava pamet uči, ravno to spričuje sv. pismo. Že pri preroku Izaiju beremo: „Pri koncu človeškem (tedaj po smrti) bodo vse njegove dela očitne“. In kaj drugega, kakor da je posebna sodba gotova, nas je hotel Jezus učiti, ko je v priliki od ošabnega bogatina in vbogega Lacarja rekel: „Oni (bogatin) je bil pokopan v peklenski ogenj, tega pa (Lacarja) so ga angeli nesli v naročje Abrahamovo“. Kako bi bil zamogel bogatin priti v peklensko terpljenje, Lacar pa v rajsko veselje, ako bi ne bile njihove dela hitro po njuni smrti prišle na tehtnico božje pravice, ki je potem vsakemu zaslužen plačilo odločila, to je: ako bi ne bilo posebne sodbe hitro po smrti vsakega človeka. Tudi bi Jezus na križu desnemu, zgrevanemu razbojniku ne bil zamogel reči: „Še danes (t. j. koj ko bodeš umerl) boš z menoj v raj“. —

Jezusov nauk so oznanovali apostoli. Od poslednje sodbe piše sv. apostel Pavel v svojem listu do Hebr. 9, 27.: „Vsakemu človeku je odločeno enkrat umreti in potem je sodba“, — in v listu do Rimljanov (14, 12.): „Vsak izmed nas bo sam za se račun dajal“.

O tej resnici sv. Avguštin prav razločno tako-le govori: „Po vsej pravici in zares k zveličanju najdemo, da bodo duše sojene, kakor hitro se ločijo od teles, preden še pridejo k tisti sodbi, v ktere se morajo soditi spet združene s telesi“. —

c) To resnico, ktero tirja in nas uči pamet, sv. pismo in ustno izročilo, to resnico so verovali kristjani vseh časov in krajev. Ali bi ne bilo drugači vse prazno, kar nas sveta cerkev uči od svetnikov in svetnic božjih, da so v nebesih, da je dobro jih častiti in jih na pomoč klicati; da so vice, da dušam v vicah lahko pomagamo z molitvijo in sv. daritvijo in z dobrimi deli. Ali bi vsi ti za nas toliko veseli in tolažljivi nauki ne bili prazni in goljufivi, ako bi posebna sodba resnična ne bila?

Ja, dan smrti, je tudi dan sodbe, in ta sodba odloči, kakšna bode večnost; kader solnce življenja zahaja, — izhaja luč večnosti.

Kar je bilo tako dolgo skrito v temi dvomljivosti, negotovosti, nevere in nevednosti, vse to bo solnce večne resnice tam razsvetilo. V tisti meri, ko se zapira in mrači telesno oko, v tisti meri se odpira oko dušno in gleda v nezmerno večnost; — in že stoji duša pred pravičnim Bogom, zoper kterega je grešila, pred Najresničnim, kteremu je vero odrekla, pred Vsegamogočnim, kterega je zasmehovala, pred Najdobrotljivšim, kterega milost je krivo v zlo obračala, pred Vsevednim, ki vidi najskrivniše misli. —

In sama stoji duša pred njim; vsi goljufni prijatelji, ki so jo v greh nagovarjali, in od dobrega odvrčali, so zaostali; nikdo ne zagovarja, nikdo ne pomaga.

Sama, čisto sama je duša s svojimi deli; strahovito težke so hudobne djanja in globoko vlečejo tehtnico božje pravice; male in drobne pa so viditi dobre dela, in ki je mislil v svoji ošabnosti, da si je veliko zasluženja nabral, vidi stermé, kako zginja pred božjo vsegavednostjo cena njegovih del, kakor sneg pred solncem. Nasproti pa sodnik razgerne zagrinjalo grehov; kolika gora hudobij se bo nasproti grozila tistemu, ki jih zdaj noče viditi in spoznati, ki mu jih prikriva ošabnost, in prevelika rahlost in ljubezen do samega sebe.

Predragi kristjani! kaj ne, take premišljevanja nam pač kažejo, da je zares „strašno pasti v roke živemu Bogu“:

2. Še bolj pa se množi strah, ako se zmislimo na splošno, poslednjo sodbo, zakaj ona je tako rekoč poterjenje in spolnenje posebne sodbe.

Da bo enkrat ob koncu sveta splošna sodba, je spet gotovo, da se tajiti ne da.

a) Kaj pa nam pravi, o tem naše srce? Pojdimo k smertni postelji človeka, ali če veste kje za kterega brezbožnika, ki je tajil vso vero in Boga, pogledjte si njegovo smert. Naj večji in najderžniši bogatajci in najhudobniši neverniki so v naj večem strahu šli iz sveta. (Izgled: Voltair). Od kod ta strah, njih obupanje in grozovita, divja besnost? Od tod, ker mu je vest rekla, da se bliža večna pravica, da se bliža sodba, da terka sodnik. Na smertni postelji, če prej ne, nikdo ne more zatajiti sodbe.

Ali pri posebni sodbi se sodi le duša, telo še počiva v zemlji in ni deležno ne plačila ne kazni, ampak se je vernilo v prah, iz kterega je vzeto. Obsodba duše je še skrita, znana samo Bogu in obsojeni duši, nasledki greha človeškega pri posebni sodbi še niso končani in zadosti kaznjeni, in božja pravičnost na zemlji še

ni vsem ljudem dosti znana in očitna, kader se duša vsakega posebej na skrivnem obsodi.

b) Vsi ljudje morajo viditi, spoznati in moliti Jezusa Kristusa kakor Sina božjega, kakor je on sam rekel pred Pilatom. „Posih-malo bote vidili Sina človekovega sedeti ob desnici moči božje in priti v oblakih neba“. Dozdaj še Jezus ni pokazal svojega veličastva in vse svoje moči, ampak bil je na zemlji reven, nizek, pokoren, zato tudi zaničevan in preganjan. Sodni dan pa je potreben, da se Jezus kakor Bog prikaže vsem narodom, da ga vidijo vsi z lastnim očesom in priznajo njegovo kraljevsko oblast v nebesih in na zemlji.

Očitno pred celim svetom se Jezus zdaj taji, psuje in zasramuje; očitno pred celim svetom hoče se pokazati s svojo močjo, da se mu povračuje in zadostuje prikrajšana čast.

c) Pravica božja tirja, da pravični prejmejo očitno hvalo, hudobni očitno osramotenje; pravica božja tirja, da očitne postanejo pravičnih dobre dela in hudobnih krivične dela, da vsak vidi, koliko dobrega ali hudega je prišlo iz njegovih del, da vidi in glasno prizna pravičnost sodbe božje. Morajo se slednjič razodeti tudi skrivnosti, ki so nam zdaj prikrite, da celi svet spozna, da je Bog človeštvo vodil in vladal po svoji neskončni milosti. Mi radi prena-glo in napčno sodimo pota božje, njegove sklepe in naredbe, in mermramo zoper previdnost božjo, ker je nerazumna; sodnji dan se hoče pokazati, da je Bog vse prav storil. —

Glejte kristjani! iz teh vzrokov tirja naša lastna pamet, da je potrebna splošna sodba konec sveta.

d) Ravno to resnico nam pa poudarja tudi sv. pismo. Ali ne govori Jezus od dneva velike žetve, ko bodo ženice ljuliko in pšenico pozele, v snope povezale in ljuliko v ogenj vergle, da zgori, pšenico pa v žitnice spravile? Kaj pomenja to drugega kakor dan splošne sodbe? Ja Kristus je natanjko popisal svoj prihod poslednji dan, kakor beremo pri sv. Matevžu (25, 31.): „Kader bo Sin človekov prišel v svojem veličastvu, spremljan od svojih sv. angeljev, sedel bo na sedežu svojega veličastva; pred njim se bodo zbrali vsi rodovi zemlje, in on jih bo ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov . . .“ — Zakaj „Bog je dan odločil, na katerem bo čez celi svet pravično sodbo imel“ (act 17, 3.). — „Potem se bomo morali vsi postaviti pred sodnji stol Jezusa Kristusa“ (Riml. 14, 10.). — „Gospod se bo potem prikazal z angelji v svoji moči v plamečem ognju, da se maščuje nad tistimi, ki Boga ne poznajo in evangelju pokorni niso“ (II. Tes. 1, 7.) —

Prerok Daniel (7) je imel prikazen sodbe božje in je videl, kako se „sodnik vsede in se prinesejo bukve in odpró, v katerih je dobro in hudo, očitno in skrivno djanje, besede in misli razodeto, tako da vsi angelji in ljudje lahko natanjko slišijo“. O kako bo takrat pri sercu hudobnemu! Kako se bo trudil skriti se tisti, ki bo naenkrat pred celim svetom osramoten — kako se bo tresel pred kaznijo, koja ne mine in ne vgasne vekomaj, ktere nobena prošnja, nobena umetnost spremeniti ne more!

To je dan jeze božje in njegove zmagovavne pravice. Nasprotniki in sovražniki Kristusovi, osramoteni pred celim svetom, bodo očitno spoznati morali, kakor odpadnik cesar Julijan pred svojo smertjo na bojišču: „Ti si zmagal, Galilejec!“

S k l e p.

Umerljivi človek! naj ti nikdar iz spomina ne zgine misel na tvojo sodbo. Ako hodiš po potu greha, spomni se sodbe, da se vstrašiš in poboljšaš; ako si pobožen, da dobiš novo moč in serčnost k stanovitosti. Na tem nič ni ležeče, kar ti svet ponuja, ampak na tem, kar dobiš za dan Gospodov; ne skerbi zato, da dopadeš ljudem, ampak da dopadeš Bogu.

Pripravljalj se, da sodbo obstaneš in da te sodnik za vrednega spozna tisti strašni dan, in te postavi na desno stran med ovčice svoje! Amen.

Pridiga za god sv. Urše.

(Nauki iz njenega življenja; gov. L. F.)

„Beži pred grehom kakor pred kačo; ker se nji bližaš, potegne te seboj“.

Luk. 21, 2.

V v o d.

Nek moder učenik vpraša svojega učenca: „Kaj je čednost?“ Učenec pa je odgovoril: Razločiti se mora moška čednost od ženske čednosti, druga je čednost mladenčca, druga je deviška čednost; druge čednosti grejo gospodarjem, spet druge služabnim. „Glejte“, pravi učenik svojim učencem, vprašal sem jes po eni čednosti, in ta jih nam celo versto našteva“. Še sedaj jih je veliko, kateri bi tako odgovorili; še sedaj se razločnje več sort čednosti; tako nekteri mislijo, da se ponižnost le bolj za borne spodobi, visokim se pa tudi prevzetnost ložej spregleda; tako se pohlevnost bolj od ženskih kakor od moških tirja; čistost devištva, mislijo, da bolj ženskemu spolu gre; modrijani si že smejo kaj več dovoliti.

Vprašam vas sedaj, ali je v resnici več sort čednost? Prav za prav je čednost le ena in edina, ali ta edina čednost ne hodi vselej v eni obleki. Kedar ena voda po več rovičev teče, ali je zategadelj že več vodice? Voda je le ena, le rovičev je več. Tako je čednost le ena, in ta v tem obstoji, da si človek prizadeva, svojo voljo in djanje vselej in povsod po volji božji vravnati. Ali še bolj prav je, ako rečem, da čednosti vselej vkup v tovaršiji hodijo; kakor ljube nebeške sestrice, kakor hčerke enè matere. Kjer eno zagledamo, znajdejo se tudi druge. Te resnice se bomo danes učili na angleški devici in marternici sv. Uršuli, ktere spomin je katoliška cerkev v tej nedelji v petek obhajala. Mi jo pa hočemo danes čestiti s tim, da se bomo iz njenega svetega življenja učili, kako naj se tudi v našem življenju svetijo čednosti. Le zvesto poslušajte!

Razlaga.

Blizo 400 let po Kristusovem rojstvu je cvetela na Angleškem ljuba roža nebeške lepote. Zala na truplu, je vendar njena dušna lepota bila še neizrečeno lepša. Od nje bi se mogle reči besede visoke pesmi kralja Salomona: „Kar je lilija med ternjem, to je moja prijateljica med hčerami na zemlji. Lepa je, ko juterna zarja“. Ktera je ta ljuba roža nebeške lepote! Sv. Uršula je devica in marternica, hči Angleškega kneza Dionota nam vsem posebno pa vam keršanske dekleta! nar lepši izgled. Kakor se v črni noči posamezna zvezdica veliko svetlejši sveti, kedar se med črnimi oblaki prikaže; tako se je svetila naša prijateljica sv. Uršula, ker je tedaj še vsa zemlja okrog nje v neverski temoti ležala. Bila je visokega, imenitnega rodu; pa vendar ni v visokem rodu, temuč le v visokem in zlahtnem sercu iskala svojo čast. Namenjena je bila ženinu visocega stanu; alj zaobljubila se je že nebeškemu ženinu Jezusu Kristusu. Ta roža še sedaj ni ocvetela, še lepši cveti v nebeškem cvetu, ta zvezda še ni vgasnila, sveti se sedaj jasnejši v večnem svitu, deviška nevesta je pri nebeškem ženinu. O ljubi poslušavci! da bi se le kateri perjiči iz njenega cveta tudi nad nami pokazali, da bi se kateri žarki iz njenega svita tudi v našem življenju lesketali! Najte nas to rožo sedaj ogledovati; vidili bomo, kar sem vam v začetku rekel, „da čednosti vselej vkup hodijo, kakor ljube sestrice“. Da so čednosti kakor cvetni perjiči ene rože, da je lih več perjičev je vendar le ena roža, ako le enega vtergaš, roža ni več cela. Njen oče in mati sta ljubo hčerko z vso skerbjo izrejala, pred njenimi očmi je izrastla lepa na duši in truplu, njuno veselje, njuno upanje, zares vredna hči taci staršev! Vidite ljubi stariši moč in sad skrbnega nauka! Dve vervi hudi ima, s kterima človeka v pogubljenje vleče, zapeljivi nauki in pohujšanje, dve vajeti ste, na kterih se v nebesa vodimo, prva rahla ko nit, je beseda podnučenja, druga močnejša, je izgled življenja. Pa tudi tebi keršanska mladina je Uršula lep izgled. Očetovska skerb ni bila zgubljena, materni nauki niso padali na skalo ne v zaraščeno zemljo. Z lepimi čednostmi je povračevala njih trud. S čim bi se mogle skerbi in nauki starišev lepši povračevati, kakor s tim, da vidijo, da niso se zastonj trudili, niso gole stene učili. Rad bo pozabil oče vse, kar ga otroci stojijo, rada bo pozabila mati vse solze, skerbi in bridkosti, ko vidi, da si ni nehvaležnega ali nevrednega sina ali hčere izredila. Kako pa mora serce stariše boleti, kedar se jim trud povrača z divjim nečloveškim rav-

nanjem, kedar morajo za lepe nauke žeti sramoto; kedar oni za otroke žebrajo, otroci jih pa kolnejo! Gorje takim otrokom! —

Taka žlahtna roža ni mogla dolgo zakrita ostati. Skorej so prosili nar imenitnejši mladenčji za njeno roko. Tudi oče je hotel za njeno prihodnjo srečo skrbeti in bi jo rad mogočnemu in zamožnemu ženinu omožil. Ali blaga deviška hči si je že izvolila nebeškega ženina. Ob tem času je nek rimski vojskovodja in veliko angleških mladenčev čez morje se prepeljalo na francosko deželo. Pridobili so ti Angleži v vojski veliko zemlje francoske. Iz hvaležnosti je rimski vojvoda svojim tovaršem veliko zemlje podelil, naj se tam naselijo in prebivajo. Naj serčnejšega in nar umnejšega med njimi z imenom Konana je postavil za vojvoda. Ti se pa z ajdovskimi hčerami niso hotli oženiti; zatoraj so v domačo deželo poslali prosit za neveste. Njih vojvoda Konan je pa prosil za sv. Uršulo. Njen oče je v to prošnjo privolil, ker je čednosti in lepo obnašo tega mladenča dobro poznal. Še enkrat je Uršula rekla, da nima serca in veselja do zakona, da hoče rajši na tihem svoje dni preživeti in Bogu zvestejši služiti, pa vendar se pridna hči vda očetovi volji iz otroške ljubezni in pokornosti. Preden je se iz očetovske hiše poda in od domače dežele za vselej vzame slovo, poklekne pred podobo križanega Zveličarja in svoje želje v pri-serčni molitvi izreče takole: „Moj zveličar! ti pregledaš in vidiš moje serce; vidiš in veš, da nisem nikdar ljubila in pozelela posvetne časti in sreče, le ti si bil edini ljubej moje duše, ti si bil moje želje. Prosim te, usliši sedaj mojo prošnjo in vodi me k večnemu zveličanju po tvoji volji in k tvoji časti“. Tako moli in vsa poterjena se poda na pot čez morje, ž njo pa še gre veliko drugih nevest, na drugi ptuji zemlji novo srečo in domačijo si iskat. Silen vihar navstane na morji, in barke v druge kraje zanese. Od druge strani hočejo še v namenjeni kraj priti, božja previdnost pa jim je bila kaj drugega odločila. Pridejo v roke divjim grozovitnim Hunom, ki so tedaj divjali po lepih deželah. Lahko so spoznale device, kaj imajo od teh divjih trum pričakovati. Polna nebeške serčnosti sv. Uršula svoje tovaršice nagovori: „Ljube prijateljice! pogledjte gor na svitile krone, ktere nas čakajo. Boljši je častitljiva smert za Jezusa, kakor sramotno življenje med temi divjaki. Glejte, kliče nas k sebi nebeški ženin — stanovitno se zoperstavljajmo pregrešnemu poželjenju“. Tako navdušene in serčne po besedah in zgledu sv. Uršule so se serčno zoperstavljale in niso hotle ajdovskih Hunov za svoje može. Veliko tavžent jih je bilo pomorjenih ali z meči ali s samojstrami, vendar so le one zmagale, in sprejele palme božjih marternic. Zgodilo se je to 21. den oktobra 183. Umerle so nar lepšo smert za sveto vero in za Jezusa.

Vidite ljubi poslušavci! kako se svetijo čednosti v življenju sv. Uršule, kakor dragi biseri v kraljevski kroni; — vnovič poterdujejo moje besede, da so čednosti blage sestrice, ktere se vselej vkupej znajdejo v prijateljski tovaršiji. Najdemo na sv. Uršuli otroško ljubezen in pokornost; povsod se sv. Uršula očetovski volji v vsem poda, ako ni zoper voljo božjo. Vidimo v nji ponižnost, ne gleda na visoki stan, na tihem hoče rajši nebeškemu ženinu služiti. Vidimo terdno zaupanje in podanost v voljo božjo. V molitvi se Bogu izroči in Bogu uda, zato je pa tudi od Boga prejela moči in serčnosti, slednjo častitljivo vojsko stanovitno prestatiti in še svoje tovaršice nadehniti in vnemati k taki serčnosti. Kdo bi mogel tej stanovitni marternici čast in spoštovanje odreči, ktera si rajši smert izvoli, kakor da bi se pregrešnosti podala? Veliko lepih naukov ima ta prigodba za vse kristjane posebno pa za vas, ktere sv. Uršulo še svojo sestrico in tovaršico morete imeti. Naj bo vam častitljiva devica vselej pred očmi, da bi tudi vas k serčnosti opominjala in navduševala! Glejte serčno dušo, ktera ni vedela lepšega, kakor za Kristusa živeti, in za Kristusa umreti.

Primerile se bojo tudi v vašem življenju take vojske, kakor sv. Uršuli! O da bi jih vselej tako stanovitno zmagale, kakor ona. Tudi vas kliče in opominja, naj pogledate na svitile krone, ktere so tudi vam pripravljene. V resnici ne more biti lepše časti, kakor v tovaršiji te svetnice biti. Dobro si pa pominjate tudi ta nauk, da čednost je prav za prav le ena, ali da čednosti vselej vkup hodijo kakor nebeške sestrice. Kjer je ena, so vselej tudi druge. Naj bo ktera še tako veliko molila in rada v cerkev hodila, ako ima zraven hud obrekovaven jezik, ako nima keršanske ljubezni, tadi njena molitev bo Bogu ostudna, kakor nas sv. Pavel uči: „Ako bi vse svoje premoženje med siromake razdelil, pa ljubezni ne bi imel, bil bi pred Bogom ničesar“. Tebe pa o blaga nebeška tovaršica! tebe prosim, vzemi nas med svoje tovaršice, sprosi nam gnado in moč, da bi kakor ti stanovitno se vojskovali in se s teboj zmage veselili. —

Zares moji ljubi sv. Uršule vojska je bila nar lepša, nar častitljivša vojska; niso se vojskovala strasti, vojskovala in branila se je čednost in nedolžnost proti posilnosti in hudobnosti, ni tekla kri zavoljo prazne časti, zavoljo prevzetnosti, ali zavoljo časnega dobička, tekla je za Jezusa, za zveličanje, vojskovala se je za večno krono. Premagane in pomorjene na truplu, so vendar le keršanske device zmagale, čednost je premagala posilnost. V take vojske pridete tudi vi ja ljube keršanske prijateljce! O da bi jih pa tudi prestajale kakor sv. Uršula in njene tovaršice! Vojske seer niso tako težavne, z meči in sulicami se ne vojskujejo zoper vas, vendar so nevarne, zmaga je pa ravno tako častitljiva, plačilo ravno tako obilno.

S k l e p.

Ljube keršanske deklice! še v eni reči morate svoje tovaršice prav lepo posnemati. Vidite katero svojih tovaršic v enako nevarno vojskovanje se podati, vidite jo slabo in že obnemagovati, bodite tudi vi nji, kar je bila Uršula svojim tovaršicam. Potegnite jo nazaj in ako je slaba, priskočite jej, vterdite jo s keršansko ljubeznijo.

Je pa ktera tako nesrečna bila pasti, tudi tedaj jej ne odtegujte in ne odrecite usmiljene roke. Ne vkončajte je s tim, da jo prenašlo in nekeršansko obsodite! V izgled si vzemite Jezusa, kateri nalomljenega stebela ni odlomil, in kateri iskre ni izpihljal. Bodite jej, kar je bila Uršula svojim tovaršicam, ni slajšega veselja, kakor ono, dušo pogubljenju oteti. Ostanite v tovaršiji sv. Uršule, jej se priporočajte, stanovitno ko ona se vojskuje, in veselile se bote v tovaršiji sv. Uršule na sve večne čase! Amen.

V god sv. Lenarta, spoznovavca neškofa.

(Nauki iz njegovega življenja; gov. M. T.)

„Naj bo opasano vaše ledje, in svetila goreče v vaših rokah“. (Luk. 12, 35.)

V v o d.

Bila je pri Izraelcih narodna šega, da so do tal dolge oblačila nosili. Da so bili pa zlasti služabniki, za delo bolj ročni in pripravní, imeli so pasove, s kterimi so se okoli ledja spodrencevali. Ako se je primerilo, da je hišni gospodar kam z doma šel, ali je povabljen bil na ženitnino, ktere so po noči obhajali, so ga morali hlapci prepasani in z gorečimi svetili v rokah čakati, da so ga sprejeli in mu odperli. In ker niso vedeli, ali se bo gospod v prvi straži, to je: čez tri ure po solnčnem zahodu, ali v drugi straži, to je: v šestih urah ali še pozneje povernil, morali so hlapci ves čas čuti, da jih ni našel spati, in jih spustil iz svoje službe.

Te Judovske šege se je Jezus poslužil, da bi v primeri ž njo svoje poslušavce podučil, naj bodo ravno tako na smertno uro, ker ne more nihče zanje vedeti, vedno pripravljeni, namreč opasani okoli ledja in z gorečimi svetili v rokah, to je: da naj poželenje mesa zatirajo in z dobrimi deli bližnjemu lep zgled dajejo, jim je ob drugi priliki priporočal z besedami: „Naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vaše dobre dela vidijo, in hvalijo Očeta vašega, kteri je v nebesih“. „Blagor tistim hlapcem, ktere Gospod, kedar pride, tako najde čuti, ker jih bo okoli svoje mize posadil in jim stregel“. Te besede merijo na Mojzesovo postavo, poleg ktere je moral hišni gospodar ob velicih Gospodovih praznikih vsi svoji družini veliko kosilo napraviti. Akoravno pa ni bila navada, da bi jim bil gospodar sam stregel, vendar Kristus to pravi od nebeške večerje, naj bi jim dal umeti, koliko veselje in radost je Bog svojim zvestim služabnikom v nebesih pripravil, ker bo On sam njih preveliko plačilo.

Ta oddelek sv. evangelja nam pa sv. katoliška cerkev ravno ob godovih spoznavavcev naškofov, in tako tudi v god sv. Lenarta, patrona vaše soseske, veli premišljevati. S tem nas opominja, kako naj po zgledu teh božjih spoznavavcev še mi svoje meso zatiramo in z dobrimi deli za nebesa skerbimo, da bo kdaj po smerti naše prebivališče med njimi. Zato hočemo še mi danes življenje sv. Lenarta nekoliko premišljevati, in si ga zanaprej v zgled jemati. Začnem na njegovo priprošnjo in v imenu Jezusovem!

Razlaga.

1. Že pri rojstvu ga smemo srečnega imenovati, kdor je sin pobožnih staršev. Če je pa pobožnost staršev še s časnim bogastvom ali celo s plemenitim rodом sklenjena, se skoraj v svojem sklepu ne bomo zmotili, da bodo taki otroci veselje in čast svojih staršev, zvesti služabniki svoje dežele, in po svojem poklicu svetle luči sv. cerkve. Vse te znamenja srečne prihodnosti vidimo nad sv. Lenartom pri njegovem rojstvu. Njegov dom, kjer je po imenitnih stariših luč sveta zagledal, je bila lepa Francoska zemlja, od nekdanj sloveča za voljo terdnega kerščanstva in velikega števila svetnikov. Rimski popis marternikov nam pove, da je bil Klodovej, prvi kerščanski kralj na Francoskem, njegov kerstni boter. Kerstil ga je sv. Remigi, Remški veliki škof, kateri ga je nekoliko odrasčenega, gotovo po želji njegovih staršev, k sebi vzel in ga v svoji izreji imel, da mu je že v prvi mladosti terdno podlago pobožnosti postavil. Trud njegovega prizadetja ni bil zastoj. Že mladenec je bil ves goreč v ljubezni do Boga in do bližnjega. Kolikor bolj se je posvetnim učenostim odpovedal, toliko bolj je božjim opraviлом svoje življenje posvetil.

Kaj ne, kerščanski stariši! vi tudi želite, kedar otroci nekoliko odrastejo, da bi bili ubogljivi in bi se radi učili, Boga in vas ljubili, veselje imeli do molitve, in vam pri vaših opravilih kaj pomagali. Ali vidite nad sv. Lenartom, kaj je podlaga tega? Ne imenitnost njegovega rodu, ker večidel otroci bogatih starišev puble glave nosijo, in kakor prazen klas po koncu sterlé, ampak dobra zreja ga je že otroka na pot pobožnosti navžala. Zato bodi vaša skerb, če sami za voljo nevednosti ne morete, ali zavoljo pomanjkanja časa ne utegnate otrokom biti učeniiki, da jih družim izročite, kateri so za to postavljeni. Tako priliko za odreja imate med družimi v farni šoli. Ne bom vam pa danes od velikega prida šolskega poduka govoril. Samo tega vas opominjam: Nikarte izgo-

vorov ne imeti, da otrok za pašo pri živini potrebujete. Skušnja uči, da se tisti otroci, ki so na mesto v šoli, pa pri živini, le sirovost in pohujšanja naučé, in svoje žive dni poživinjeni ostanejo. Vem, da je marsikteri zmed vas že večkrat sam pri sebi mislil, kolika sreča bi bila zanj, ako bi ga bili stariši vsaj nekoliko v šolo pošiljali. Ne bi njemu treba bilo vsakemu goljufu se prekaniti dati, ne z goli kervavimi žulji vsakdanjega kruha služiti. Ne bilo bi mu treba, vsakega najmanjšega listka, ki mu od gosposke pride, ali kakošnega pisemca uro daleč brat nositi, in na zadnje še napak zvedeti. Česar toraj po sebi za potrebno spoznate, nikar ne kratite svojim otrokom, da vam bodo kdaj hvalo vedeli, in da vas ne bo zadevalo njih pravično očitanje, kedar bodo vaše kosti že v grobu trohnele. Komur Bog ni dal premoženja, da bi svoje otroke za gospode zredil, naj jih vsaj za bogoslužne kristjane in previdne kmetovavce odgoji. Obojih je potreba, kakor iz obojih pot proti nebesom pelje, kdor ga po zanikernosti ne zgreši.

2. Ko se je sv. Lenart pod vodstvom sv. Remigija v potrebnih znanostih dobro izuril, mu je kralj še mlademu slovečo službo na svojem dvoru ponudil. Ali sv. Lenarta posvetna čast in nečimurno bogastvo niste veselile. Za tega del se je kralju za to ponudbo zahvalil, in sklenil, da hoče rajše na tihem živeti, ter v duhovskem stanu za svoje in za zveličanje svojega bližnjega skrbeti. Sv. Remigi, ki ga je kerstil in zredil, ga je še za mašnika posvetil. V duhovskem stanu je bil zlasti goreč pridigar, čegar beseda, sklenjena z najlepšim lastnim zgledom, jih je na tavanje zmed malikovavcev spreobrnila, brez števila jih je poboljšala, ali v dobrem uterdila, posebno, ko je ljudstvo njegove čudeže videlo. Dajal je slepim spregledovati, gluhim presliševati, nemim (mutastim) spregovarjati, hromim shajati, in celo hudobe je iz obседencev izganjal. Zraven tega pa je bil poln ponižnosti, zgoli dobrota do ubozih, in tolaživni angel iz nebes v ječah zdihujočim, tako da so se jetniki v njegovo molitev priporočevali, in večkrat po čudežih iz ječ bili rešeni. Bil je tudi poseben prijatelj samotnega življenja, častivec deviške čistosti in v premišljevanje nebeških stvari ves zamaknjen. Kako malo mu je bila posvetna čast mar, je zopet drugič pokazal, ko ga je hotel kralj za škofa povzdigniti, pa je rekel, da je ta butara njegovim ramam pretežka. Kako malo je bogastvo cenil, je sopeset pokazal, ko ga je kralj iz hvalenosti, ker mu je kraljico in sina živa ohranil, hotel bogato obdarovati. Ali od vseh teh darov sv. Leonard nič ni hotel vzeti. Samo rekel mu je, da naj te darove med vboge razdeli. Zadovoljen je bi z malo prostorčkom v nekem gojzdu, kjer mu je kralj v čast matere božje kapelico in nekaj stanic za njegove tovarše postavil, in kjer je ž njimi vred, kakor menih, ostro in sveto ži-

vel, dokler je v l. 549 po Kristusovem rojstvu na svojo ponižno prošnjo sladko in veselo v Gospodu zaspal, in se s svojo dušo preselil v tisti blagrovni dom, kjer Gospod sam svojim zvestim hlapcem okoli mize streže.

Akoravno sv. Lenarta v njegovih čudežih ne moremo nasledovati, vendar lahko vsaj njegove čednosti posnemamo. Zato, kakor on, tako še mi svojega serca na bogastvo tega sveta ne navezujemo. Ono je po besedah modrega Salomona le britkost in peza duha, le nečimurnost čez nečimurnost. Bogastvo človeka le prerado omami, ga prevzetnega stori, in le redko kje se najde bogatin, kateri bi ali zapravljiivec ali pa lakomnik ne bil. Lakomnik pa je malikovavec svojega denarja, ker mu je ljubši, kakor Bog. On ni le neusmiljen, ampak tudi krivičen z bližnjim. Njegovo serce je vedno vse nepokojno, njegova glava polna skerbi. Zato če tudi moli, le slabo moli, in moli le za časno srečo. Njemu je čistost, pravica in rešnica, njemu so mesta in dežele na prodaj, za denar proda svojo dušo. Tak žalosten zgled imamo nad Judom Iškariotom, ki je iz same lakomnosti nedolžnega Jezusa Judom izdal, svojo edino dušo pa satanu zapadel. Bogatin svojo skopost imenuje dobro gospodarstvo, in svojo stiskavost skerb za prihodnje čase. In kar je pri lakomniku najhujšega, je to, ker nikoli ne spozna, da ima dosti, dokler da sliši besede: „Abotnik! še nocojšno noč bodo tirjali tvojo dušo, in kar si na kup zgrabil, čigavo bo?“ Zato pravi Kristus, da gre ložej kamela skozi šivankino uho, kakor bogatin v nebesa“. Uzrok tega pa pove sv. Pavel, ko Timoteju (I. 6, 9.) piše: „Kteri hočejo obogateti, padejo v skušnjavo in zadrego hudičevo, in v veliko škodljivih želj, ktere človeka potopé v pogubljenje“.

Bodimo toraj zadovoljni, da imamo jedi, pijače in obleke za potrebo. „Iščimo najpoprej Božjega kraljestva in njegove pravice; vse drugo nam bo priverženo“. In kaj pomaga človeku, ako vesoljni svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi?“ (Mat. 16, 16.) „Nič namreč nismo na ta svet prinesli, in tudi sebo ne bomo vzeli“, razun tistega bogastva, od ktereга Kristus pravi, da ga rija in moli ne snedó, in do ktereга se tatje ne morejo približati, in ga ukrasti. Take blagruje Jezus Sirah v sv. pismu rekoč: „Blagor človeku, kteri za zlatom ne hodi in se ne zanaša na zaloge denarjev; — njemu bo večna čast“. (31, 8.)

3. Sv. Lenart je pa ne le posvetno bogastvo zaničeval, temuč je tudi posvetno čast imel za veliko spodtiko v zveličanje, in zato se jej je odpovedal, in še rajše v samoto umaknil. Tako slehern modri kristjan ne išče visokosti pred svetom, temuč želi velik in češčen biti v božjih očeh. On ve, da je posvetna čast mati napuha. Napuh pa hodi pred padcem, in sramota mu na pete bije. Zato je papež Pavel III., spoznavši dim posvetne časti, na

smertni postelji svojemu spovedniku rekel: „O koliko ložej bi sedaj umerl, ako bi bil na mesto papeža bil vratar v kakošnem samostanu!“ Posvetna čast pa tudi rada za seboj vodi, da uživamo preradi posvetnega, pred katerim nas sv. Janez svari, rekoč: „Otročiči! ne ljubite sveta, ne, kar je na svetu. Ako kdo svet ljubi, ljubezni Očetove ni v njem. Zakaj vse, kar je na svetu, je poženje mesa, poženje oči, in napuh življenja, ki ni od Očeta, ampak od sveta. In svet s svojo poželjivostjo prejde; kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj“. Vživavcem tega sveta se naposled zgodi, kakor Savlovemu sinu Jonatu, ki je zoper očetovo prisego v vojski, preden so bili sovražniki premagani, nekoliko medu okusil in zato smerti zapadel. Zvedevši sporočilo svoje smerti, je britko zdihnil: „Oh, majhino medu sem okusil, in glej, umreti moram!“ Tako zdihujejo tisti, ki so nekoliko časa veselje in čast tega sveta uživali, kedar pride smert, in jim kozarec teh sladkosti od ust potegne. Pač modro je po tem takem sv. Lenart storil, da se je na potu proti zveličanju teh robustnih skal ogiba, in v tihi samoti iskal svojega zavetja. Dasiravno pa dolžnost nobenega zmed nas ne veže, naj bi sv. Lenarta v tem posnemal, da bi se dal v samostan zapreti, vendar se lahko v samoto svojega serca utegne, če brez potrebe med ljudi ne zahaja, se nepotrebnih pogovorov ogiba, in nespametnega, šumečega veselja ne ljubi. Ako to storiš, zagotovim te, da se boš veliko grehov obvaroval, boš Boga in sebe bolj spoznal, Boga bolj goreče molil, in sebe bolj poniževal. Kdor je pa sovražnik samote, kaže, da ga Bog in božje reči ne veselje, ampak svet. Kaj novega zvedeti, viditi, poslušati, govoriti in čas zapravljati je tacihi najljubše delo. Vsa soseska jim je znana, in vse vedó, kaj se po hišah godi, le sebe nič ne spoznajo. Enaki so lastovkam, ki celi dan letajo, in komarje, muhe in metulje lové, kar je prazno delo, in za zveličanje brez zasluženja, tako da sleherni večer lahko z Rimskim cesarjem tožijo: „Prijatli! ta dan je zame zgubljen“.

S k l e p.

Zato vam bodi patron vaše soseske v zgled, da svojega serca nikoli na posvetno preveč ne navezujete, posvetnega nebeškemu nikoli spred ne stavite, in tako skozi časno greste, da večnega ne zgubite; se pa tudi s svetom le toliko pečati, kolikor duši ni v škodo. Tako bode tudi vaše stanovašišče po smerti v družbi svetnikov, česar nam usmiljeni Bog dodeli na priprošnjo in pomoč sv. Lenarta! Amen.

Štiri adventne pridige od poslednje sodbe.

1. adventno nedeljo.

(Kako bo nespokorni grešnik sodnji dan osramoten in prestrašen ;
gov. M. T.)

„Tedad bodo vidili Sinu človekovega priti na oblaku z veliko oblastjo in
častjo“. (Luk. 21, 27.)

V v o d.

Britko mora biti bolniku pri serci, kedar od silnih bolečin vso ljubo dolgo noč ne zatise očesa. S strahom šteje sledujo četert ure, in milo se ozira proti oknu, kdaj bo na nebu ugledal svetlo danico, napovedovavko belega dne in svojo rešenico.

Kristjani! tudi nam, ki smo bolniki na duši, je z današnjo nedeljo zopet zora novega dne napočila, v katero se zamorejo naše bolne serca z veseljem ozirati. Nastopil je sv. adventni čas, to je: čas priprave na prihod Gospodov. Čiste in nedolžne, ter svete ljubezni vse pregrete in presunjene pa morajo biti naše serca, ako hočemo, da bo Jezus, in ž njim njegov blagor k nam prišel. Ali so pa naše serca take, da se bomo zamogli, kakor Betlehemski pastirci, z veseljem približati Zveličarjevim jaslicam? Ali imamo tak terden sklep, ga tako neutrudljivo in hrepeneče iskati in tako ponižno ga moliti, kakor trije modri iz jutrove dežele? Oh, bi hotel Bog, da bi bili tako pripravljeni na prihod Zveličarjev, da bi ga vredno pozdravili in sprejeli! Ali kako malo jih je, ki imajo tisto čisto serce in tistega spokornega duha, ki sta Zveličarju dopadljiva darova! — Zato sv. cerkev pred vsem drugim želi, da bi se v njenih otrocih tako čisto serce in tak spokoren duh obudil. Za tega voljo nam že z začetka sv. adventa veli premišljevati neko versko

resnico, ki je zarad svoje resnobe vsa pripravna, tudi naj terdovratnišega grešnika omečiti, ga z zveličanskim strahom pred grehom napolniti ga pripraviti, da spozna svoje hudobije in jih skesano obžaluje, in slednjič ga tudi nakloniti, da stanovitno poboljša svoje življenje. In ta verska resnica ni nobena druga, kakor od poslednje vesoljne sodbe, ki je zapopadek današnjega sv. evangelja. Od nje smo že zadnjič nekoliko v sv. evangelju slišali, pa bi vam jo še danes in prihodnje tri adventne nedelje rad nekoliko obširniše razlagal. Danes hočemo toraj z božjo pomočjo premišljevali, kakošna sramota in kolikošen strah da nespokornega grešnika čakata pri tej sodbi.

Pojdite, vi, ki hodite po ozki poti proti nebesom, in vi, ki po široki cesti svojemu pogubljenju naproti tavate, pojdite vsi z menom v duhu v dolino Jozafat, kjer bo Sin božji vse ljudi sodil, in učite se, kaj nespokornega grešnika čaka, da se še za časa ognete te neizrekljive nesreče!

R a z l a g a.

Mi vsi, piše sv. Pavel Korinčanom, (II. 5, 10.) se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme slehern v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo“. Ali kakor Jezus sam govori: „Ura pride, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sina božjega, in bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenih“. (Jan. 5, 28. 29.) — Ko tedaj napoči tisti dan trepetaja, ko bo sodbina tromba po razvaljenih pustotah sveta zadonela, in se bo angelov glas strahotno razlegal na vse štiri vetrove: „Vstanite mrtvi, in pridite k sodbi!“ takrat bo trohnoba nazaj dala svoj rop, in božji vsegamogočni dih bo oživel naše trupla. Tisti čas se bodo tukaj odperli nizki grobovi ubozih, tam se odveznile krasno zaljšane rake kraljeve in cesarske; tu priproste mertvaške hiše dale kosti beračev, tam dragocene posode stresle pepel bogatinov; tu morje verglo iz sebe svoje požerte darove, tam bojne pola dale svoje strohnele vojščake, da se vse meso zbere v dolini Jozafat, kjer bo Sodnik ovce od kozlov, to je: dobre od hudobnih ločil, une na svojo desno, te na svojo levo roko postavil.

Pomudimo se nekoliko pri tej ločitvi dobrih od hudih! — Ta ločitev je strašna, je sramotna, je ločitev za vse večne čase. — Strašna pravim, bo ta ločitev; ker bo po raznosti življenja in po sklenjeni sodbi sin od očeta, hči od svoje matere, brat od svoje

sestre, mož od žene, prijatelj od prijatelja brez vsega usmiljenja odtergan. Naj ože in naj svetejše zveze, s katerimi smo na svetu po natori in po veri med sebo zedinjeni, bodo razvezane in pokončane. — Sramotna, pravim, bo ta ločitev, ker po njej ne bo več tistega razločka med človekom in človekom, s katerim svet sedaj toliko zganja in se nanj opira. Sodnji dan se ne bo več na imenitnost rojstva ali stanu, ne na bogastvo, na moč in na sprednosti gledalo. Zato bo zasramovani berač prevzetnemu bogatinu, zvesti hlapec nezvestemu gospodu, ponižni podložnik svojemu mogočnemu poglavarju, premagavec samega sebe slavnemu zmagovavcu mest in dežel, tiha, pobožna duša samopridnemu, posvetnemu modrijanu predstavljena, ali kakor Zveličar pravi, prvi bodo zadnji, zadnji pa prvi. In ta nepričakovani spremen bo že precej pri vstajenji videti, ker pravični se bodo svetili, kakor zvezde, med tem, ko bodo hudobni za voljo svoje satanom enake podobe sami pred sebo trepetali in si želeli umreti; zakaj, kdor v mesu seje, piše apostel, bo od mesa trohno bo žel. — Ta ločitev, pravim na dalje, bo ločitev za vse večne čase. Tudi na svetu so britke in žalostne ločitve. Tako kakošna neprevidena nesreča na enkrat tega ali unega v prah pontža, med tem, ko se prijazna zvezda sreča drugemu na nebu prikaže in tako neko steno med poprej zvestimi prijatelji postavi. Marsikterega hribje in doline, suha zemlja in morje leta in leta ločijo od njegove domovine in od njegovih ljubih domačinov. Zopet kliče vojne glas doraslega sina iz očetovskega kraja, smert pobere hčer materi iz naročja, vzame ženi moža, ali nepreskerbljenim otrokom ljube starše, prijatelju vzame prijatelja, in Bog ve, koliko še drugih britkih ur ločitve nam v življenji bije in solze izžema. Ali vse te ločitve niso za vselej, niso večne; še celo smert nam ločenim upanje daje, da se bomo unkraj groba zopet sošli, se zopet vidili in po bratovsko objemali. Ločitev pa, ki jo bo Sodnik živih in mrtvih tisti dan izrekel, ne da se več preklicati, je brez vsega upanja, je za večne čase. Nikdar in nikoli ne bodo hudobni v zvezi in v družbi pravičnih, nikdar oče ali mati pri svojih otrocih, ne otroci pri svojih starših, ker nepoplačani dolg, neodpuščeni greh je med njimi ločivna stena, čez katero več živa duša ne more. Prišel je dan žetve, ko bodo angeli pšenico od ljuke odbrali in jo shranili v Gospodovo žitnico, ljuke pa v snopke povezali, in v ogenj pometali.

Že ta strašna, sramotna in večna ločitev bo toraj grešnika z nepopisljivim osramotenjem in z neizrekljivimi bolečinami navdajala. Koliko osramotenje, in kolike bolečine ga pa še le čakajo, kedar bo pravični Sodnik odperl črne smertne bukve, in mu iz njih bral njegove hudobije, vse, ki jih je storil od prvega spoznanja do smerti z vsemi navtisi in z vsemi okolnostmi vred; kedar bo vsaka

pregrešna misel, vsaka nesramna, lažnjiva, obrekljiva, ja celo nepotrebna beseda, vsak pregrešni občutljivejši serca, vsak hudobni, še tako skriti namen, vsaka zamuda v dobrem, ali počasno spolnovanje njegovih dolžnost, vsaka neovera hudega i. t. d. vpričo celega sveta odkrita! „Grešnik, pravi kraljevi prerok, bo to videl, z zobmi škripal in bled postal“. Zakaj grešnikovo spoznanje bo na unem svetu, kakor spoznanje pravičnega, brez vse primere večje in popolnoma. Sodnji dan mu njegova nevednost, s katero se sedaj izgovarja, ne bo več pomagala, zato, ker je te nevednosti le njegova zanikernost in terdovratnost kriva. Za tega del mu bo ta luč prižgana, ki mu bo njegove dela teme strašno razsvetljevala. Lastna ljubezen, ki je sedaj tako ostroumna, da vse hudo pokriva in zlepšuje, iz hudobij slabosti, in iz slabost čednosti dela, in s tim svariivni glas vesti duši, ta lastna ljubezen, pravim, bo sodnji dan za vselej omolknila. Zato bodo grešniki sicer s strahotnim tulenjem vpili: „Gore, padite na nas! Hribje, pokrite nas!“ Ali gore ne bodo nanje padle, hribje jih ne pokrili, teme jih ne sprejele, noben rešenik jim ne pomogel.

Takrat, nečimurna stvar! bo razodeta tvoja nespametna želja, ki jo za voljo praznega lišpa ali za voljo svoje telesne lepote v sercu gojiš, da bi svetu dopadla in od njega bila ljubljena. Takrat, prevzetnjak in ošabnež! bodo tvoje zvijače, s kterimi si lastne časti iskal, in krivice, s kterimi si bližnjemu jame kopal, razodete, in konec vsega tvojega poviševanja bo ponižanje in sramota.

Takrat, sladnoštnik in nečistnik! bo odgernjena gnjusoba ti-stega skrivnega in nesramnega vžitka, s kterim sedaj svoje meso razveseljuješ, in praviš, da to ni greh, da je k večemu človeška slabost. Tedaj bo vsaka nečista misel, vsaka nesramna želja, vsak poželjiv pogled, vsaka nedolžnosti skrивej nastavljen mreža, vsaka pregrešna tovaršija, vsaka nezvestoba in oskrumba v zakonu, vsaka živinska slja, ki jo že na svetu sam pred sebo skušaš prikriti, bo razodeta, in tvoj delež za dela mesa bo plavž žveplenega ognja!

Takrat, lakomnik, skopuh in stiskavec! se bo tvoja gerdobija pokazala, da si bil enak sestradanemu psu, ki si kup ugrabljenih kosti varoval, jih ne sam oberal, ne jih drugim privoščil. Tu bodo prišle na svetlo vse tvoje goljufige, krivice, zatiranja in kervavi žulji drugih, ktere si neusmiljeno rezal in njih kri izžemal in popival, slep bil pri kervavih ranah svojega bližnjega, in gluh na ves jok svojega ubozega sobrata; in kar si na kup spravil, čigavo bo? —

Takrat, ti maščevanja željni tiger, ki v svoji jezi bližnjemu le ene žale besedice ne prizaneseš, le ene krivice ne poterpiš, ga peklju in hudiču izdajaš, mu škodo delaš, kjer moreš, ga pred

Ljudmi črniš in pri gosposkah po krivem zoper njega pričaš, vedi, da sodba brez usmiljenja te čaka, ker nočeš usmiljenja skazati. S kakoršno mero ti meriš svojemu bratu, s tako mero ti bo povračeval Kristus sodnji dan vpričo vsega sveta in svojih angelov. Tudi najmanjše zlovoljno razžaljenje bližnjega bo razodeto, kakor vse poškodovanje na njegovem blagu, njegovem dobrem imenu, ali na njegovih pravicah. Z malo besedami, bodi si nespokoren grešnik, kateri koli hočeš, skrivaj svoje hudobije še v tako varne kote in temne kraje, vse bo sodnji dan vpričo celega sveta jasno in odkrito, ker tisti, ki te bo sodil, je vsevedoči Bog, ki serca in ledja človekove preiskuje, in tisti sveti Bog, ki celo nad angeli madeže najde. Zato, če ktera reč, vsaj to strašno osramotenje, ki grešnika sodnji dan čaka, bi nas moralo greha varovati. Kajne, kako previdno grešnik že na svetu večkrat ravna, da njegova hudobija ljudem prikrita ostane, in da v kako sramoto ne pride. Kajne, kako iznajdljiv je večkrat greh, da se s tacim plaščem ogerne, in ljudem vsaj svoje vnanje gerdobije in ostudnosti ne pokaže! Iz tega pa sklenite, kako neizrekljivo hudo bo peklo grešnika osramotenje sodnji dan, ko svojih nesramnost nič več prikrivati ne bo mogel. Že sedaj na svetu ga veden strah spreleta, ako bi starši, ali bratje, ali sestre, ako bi duhovna ali deželna gosposka, ako bi njegovi prijatli njegov greh izvedeli. Kakošen strah, kakošna sramota ga bo navdajala sodnji dan, kedar ne bodo samo ti, ne samo ena vas, ali en kraj, ampak, ko bodo vsi ljudje, ki so od začetka stvarjenja do končanja njegovega na svetu živeli, njegovo nesramnost zvedeli!

K temu osramotenju, ki grešnika zavoljo njegovih grehov čaka, se bo pa še drugo večje osramotenje pridružilo, ki bo prišlo iz razodenja ptujih pregreh, katerih se je vdeležil. Vsi tisti nesrečni namreč, ki jih je kdaj ali z besedo ali z zgledom v greh zapeljal, katerim je s strupom svoje hudobije smert duše zadal in jih na kraj pogubljenja pripravil, vsi ti bodo zoper njega vstali, ga tožili, zoper njega spričevali in zoper njega pravičnega Sodnika božjega na maščevanje klicali. Zato se ne moremo dosti čnditi nad prederznostjo taci, ki priprostim in nedolžnim, da jih ložej v greh zapeljejo, na serce govoré, rekoč, da se jim zavoljo tega in tega greha nič ni bati, ker ga oni na svojo vest vzamejo. Vedite, da brez lastne volje govorite resnico, kateri tako govorite, ker vi greh, ki ga bližnji na vaš svet stori, v resnici na svojo široko vest vzamete. Pomislite pa, da vas je že lastna butara pregreh na tla poderla, kako težko bo potem še ta gorata peza na vašem sercu ležala! Njegovo kri, pravi Gospod, bom tirjal iz tvojih rok. Očetje in matere, ki s svojim nekerščanskim življenjem, z besedo in z zgledi svojim otrokom toliko pohujšanja dajete, ne pozabite,

da bodo vaši otroci sodnji dan zoper vas za tožnike vstali, zoper vas spričevanje dajali in vašega pogubljenja tirjali. Tresite se toraj o spominu tega izreka Gospodovega, ko pravi: „Njih kri bom tirjal iz vaših rok!“ Gospodarji in gospodinje, ki vam je več mar narmanjše živinče pri hiši, da zavoljo njega vstajate, kakor pa hlapčeva ali deklina duša, sodnji dan bote poskusili, koliko je bila hlapčeva ali deklina duša vredna, kedar jo bo Gospod tirjal iz vaših rok. Sodnji dan boš zvedel zapeljivec nedolžnosti, da bi bilo bolje zate, ako bi se ti bil mlinski kamen na vrat obesil, in bi bil potopljen v globočino morja, ko bodo vsi zdihleji, vse solze, vsi vnebovpijoči grehi po tebi zapeljane in osramotene in za voljo tebe vekomaj pogubljene reve zoper te spričevale. Iz tvojih rok bo Gospod tirjal njeno zgubljeno dušo.

S k l e p.

Oh, ljubi moji! neizrekljiv bo strah, nepopisljiva bo sramota grešnika sodnji dan. Ali pred tem dnevom nam je božja milost dala doživeti družih blagodarnih in zveličanskih dni sv. adventa. Toraj, da temu strahu in tej sramoti na sodnji dan odidemo, poslušajmo te dni resnobno svarjenje sv. Pavla, ki nam kliče: „Bratje! vemo, da je že ura, da od spanja ustanemo. — Verzimo tedaj od sebe dela teme, in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nehvaležnosti; ampak oblecite Gospoda Jezusa Kristusa!“ Amen. (Rimlj. 13.)

Duhovske zadeve.

Kerška škofja. Čč. gg. pridejo za provizorje: Müller Ant. na Vrata, Stiberc Jan. v Porače na gori, Riedl Jož. v Št. Janž na Borštu. Č. g. novoposvečenec Hartlieb Jak. gre za kaplana v Lipo pri Saksenburgu. Umerli so čč. gg: Pirc Tom. fajm. na Borštu, Kral Andr. kurat na Vratih; Gaser Jož. pens. fajm. in O. Odilo Hässler benediktinec. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Č. g. Hajdrih Karol, jetniški duhoven na ljubljanskem gradu, je dobil zlati križ za zasluge skrono; č. g. Kajdiž Tom. je dobil faro Vodice, č. g. Derčar Mart. pa lokalijo Polica. Prestavljeni so sledeči čč. gg. Juri Jaklič, duh. pom. v Gorjah, za oskerbnika na lokalijo v Spodnjem logu (Unterlag); Fr. Onušič, sem. duh. v Gorje; Jak. Grošelj, duh. pom. pri Stari cerkvi, k sv. Križu pri Kost. za 1. duh. pom.; Mih. Saje z Reke k Stari cerkvi; Karol Jančigar, novoposv., v Hrenovice; Blaž Šoklič s Teržiča v Staro loko; Jak. Dolenc, novoposv., v Teržič; Fr. Brulec, sem. duh., v Dolenjo vas. Umerl je č. g. Rome Jož. fajm. R. I. P.

Teržaška škofija. Prestavljeni so nasledni čč. gg. duhovniki: Ignaci Meško, bivši kaplan v Černici, je imenovan kurat v Valmovrazo, Mik. Druškovič za administratora v Grizinani, Jože Rupnik, kap. v Klancu gre počivat za šest mesecev. Anton Petelin, bivši subsidiar v Pasu, gre za kaplana v Černico, Joanes Šega duh. pomoč. pri sv. Antonu v Terstu, k škofijski stolni cerkvi sv. Jušta v Terstu za duh. pomoč. in vikara stolnega; Pet. Tomasin, duh. pomoč. pri sv. Jakopu v Terstu, k nov. sv. Antonu v Terstu, Klemen Skubla iz Moščenic k novemu sv. Antonu v Terstu, Jakop Kocian, kaplan v Storjáh, gre za duh. pomoč. k sv. Jakopu v Terstu, Janez Černe, duh. pomoč. v Sezani, za duh. pomoč. k sv. Jakopu v Terstu; Janez Lupetina, kaplan v Petrovji, za duh. pomoč. k sv. veliki Marii ali Jezuitski fari v Terstu, Jože Sancin, duh. pomoč. v Buzetu, za kaplana v Plavio; Jakop Ladavac duh. pomoč. v Pazinu v Žemin za duh. pomočnika; Jakob Leben, duh. pomoč. v Draguču, v Veprinac; Peter Svetlin kaplan v Novemgradu v Storje, Jože Zakotnik duh. pomoč. v Sovinjak, v Novigrad, Janez Pečar duh. pomoč. v Umagu, v Petrovio za kaplana, Hiacint Gotardis, duh. pomoč. v Bujah, gre v Mile za duh. pomoč. Antoni Spanio, duh. pomoč. v Milah, pride v Buje za duh. pomoč. — Novo posveč. duhovniki so postavljeni: č. g. Jože Artico v Koper za duh. pomoč. in vikara stolnega; Janez Benedik v Karkavce za duh. pomočn.; Natal Depiera v Draguč; France Franza v Mile; Anton Jakomin v Pazin; Blaž Glavina v Buzet; Matevš Markič v Truške; Matevš Rebolj v Sovinjak; Avgustin Skočir v Umag; Miha Sobar v Kubed; Dragotin Žnidarič v Moščenice; Jože Zupan v Sezano; Andrej Sčitar v Pas za subsidiara; Filip Voučina za časnega kaplana v Klancu. Umerl je č. oče Auton Perko, pijarist, profesor gimnazije v Kopru, R. I. P.